

Strasbūras, 2025 04 01
COM(2025) 123 final

2025/0084 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio
vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūra valstybėms narėms suteikia galimybę 2021–2027 m. išteklius nukreipti investicijoms į gynybos pajėgumus ir ES konkurencingumą bei strateginį savarankiškumą, taip pat į kitus naujus prioritetus, įskaitant švarios pramonės susitarimo tikslus, pateikiant atitinkamus programos dalinius pakeitimus Komisijai. Tačiau ERPF, Sanglaudos fondo ir TPF reglamentuose nustatyta sanglaudos politikos investicijų sistema nėra pakankamai suderinta su šiais naujais prioritetais. Be to, reikia papildomo lankstumo siekiant paspartinti investicijas šiose srityse, visų pirma siekiant padidinti ES ekonomikos ir visų jos regionų atsparumą kritinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, tokiomis, su kuriomis ES susiduria šiuo metu. Šiame pasiūlyme pateikiama keletas šių reglamentų pakeitimų, kad šie tikslai būtų pasiekti.

Sanglaudos politikos investicijų suderinimas su naujais prioritetais

Pastaraisiais metais geopolitinei dinamikai būdingas didelis netikrumas, dėl kurio reikia iš esmės iš naujo įvertinti ES strateginį savarankiškumą, atsparumą ir parengtį. Šie pokyčiai vyksta kartu su žaliaja, socialine ir technologine pertvarkomis, kurios sparčiai performuoja mus supantį pasaulį. Dėl šių vienu metu vykstančių pokyčių kylantys iššūkiai išsamiai išnagrinėti 2024 m. rugsėjo mėn. paskelbtame pranešime „Europos konkurencingumo ateitis“. Pranešime pabrėžiama, kad reikia skubiai panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, paspartinti pastangas mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, kad būtų stiprinamas ekonomikos konkurencingumas ir mažinama išorės priklausomybė, įvairinant tiekimo grandines ir plečiant vidaus rinkoje gaminamą žaliąją energiją, investuojant į atsparumą klimato kaitai, skaitmenizaciją ir ypatingos svarbos sektorius.

Reaguojant į tai, jau pradėtos kelios svarbios iniciatyvos, kuriomis siekiama didinti ES ekonominį atsparumą ir strateginį savarankiškumą. Tai, be kita ko, Europos strateginių technologijų platforma (STEP), kuria siekiama stiprinti Europos pirmavimą technologijų srityje; planas „REPowerEU“, kuriuo siekiama mažinti priklausomybę nuo išorės energijos šaltinių ir paspartinti žaliąją pertvarką, užbaigti jau vykdomas intervencines priemones pagal sanglaudos politikos programas ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP), remti struktūrinius pokyčius valstybėse narėse ir regionuose ir didinti jų atsparumą.

Sanglaudos politikai, kaip pagrindinei ES investicinei priemonei pagal daugiametę finansinę programą (DFP), remiant šiuos prioritetus tenka itin svarbus vaidmuo. Ja skatinamos tikslinės investicijos, kuriomis prisidedama prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, o kartu sprendžiami kylantys uždaviniai; Tačiau 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondų reglamentavimo sistema buvo parengta, dėl jos derėtasi ir ji buvo priimta prieš įvykstant keliems svarbiems geopolitiniais ir ekonominiams įvykiams, dėl kurių kai kurie ES strateginiai politiniai prioritetai nuo to laiko pasikeitė.

Be to, per tą patį laikotarpį buvo parengti ir patvirtinti partnerystės susitarimai ir nacionalinės bei regioninės sanglaudos politikos programos, taip atspindint tuo metu nustatytus prioritetus. Atsižvelgiant į kintantį pasaulinį ir regioninį kontekstą, 2025 m. laikotarpio vidurio peržiūra suteikia kritinę galimybę įvertinti jų įgyvendinimą ir jų indėlio į kintančius prioritetus veiksmingumą. Ši peržiūra padės nustatyti, koku mastu sanglaudos politikos programos gali padėti tiesiogiai ir greitai reaguoti į sparčiai kintančias politines, ekonomines ir socialines realijas.

Kartu tapo akivaizdu, kad pradiniuose 2021–2027 m. sanglaudos politikos programų įgyvendinimo etapuose kilo sunkumų ir tai nebuvo palanku siekiant sparčiai įsisavinti ir greitai išmokėti lėšas, todėl, palyginti su ankstesniais programavimo laikotarpiais, jas įgyvendinti vėluojama. Tokių vėlavimų atsiranda tuo metu, kai didelės spartesnės investicijos yra labai svarbios ekonominiam atsparumui ir konkurencingumui remti.

- Atsižvelgdama į tai, Komisija pateikia pasiūlymą dėl Reglamentų (ES) 2021/1056 ir (ES) 2021/1058 tikslinių pakeitimų. Šiais pakeitimais siekiama pritaikyti investavimo prioritetus prie kintančių ekonominių, visuomeninių ir geopolitinių aplinkybių, taip pat prie mūsų klimato srities ir aplinkos tikslų, kartu užtikrinant didesnę lankstumą ir paskatas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos ir skatinamas spartus labai reikalingų išteklių panaudojimas. Tobulindama 2021–2027 m. sanglaudos politikos sistemą, ES gali užtikrinti, kad jos investavimo mechanizmai išliktų lankstūs ir jautrūs, kad būtų galima veiksmingiau reaguoti į dabartinius ir būsimus iššūkius.
- Kad valstybės narės galėtų veiksmingai pasinaudoti šiame pasiūlyme numatytais galimybėmis, Komisija siūlo leisti joms iš naujo pateikti savo laikotarpio vidurio peržiūros pasiūlymą per 2 mėnesius po šio pasiūlymo iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2021/1058 įsigaliojimo. Bet koks programos dalinis pakeitimas, kuris būtų atliktas pagal naujus prioritetus ir taikomą lankstumą, nedaro poveikio jokių pagal Reglamentą (ES) 2020/2092 priimtų priemonių taikymui ir atitinkamų programų atitikčiai Reglamento (ES) 2021/1060 15 straipsnyje nustatytiems prioritetams. Šiame kontekste Komisija atidžiai stebės, ar programos atitinka atitinkamų ES teisės aktų reikalavimus.

Konkurencingumas ir dekarbonizacija

Konkurencingumo kelrodyje, švarios pramonės kurse ir Įperkamos energijos veiksmų plane Komisija pristatė konkretų būdą Europai atgauti savo konkurencingumą ir užtikrinti tvarią gerovę, ekonomikos augimą skatinančią dekarbonizaciją ir žiedišumą.

Visų pirma energijai imlios pramonės šakos atlieka itin svarbų vaidmenį mūsų regionuose ir perprogramuojant ES lėšas joms reikia skirti ypatingą dėmesį. Šios pramonės šakos susiduria su dideliais iššūkiais, įskaitant didesnes energijos kainas, palyginti su jų pasauliniais konkurentais, nuolatinį tam tikrų švarių technologijų konkurencingumo trūkumą, paklausos sulėtėjimą kai kuriuose pagrindiniuose galutinės grandies sektoriuose, padidėjusią tarptautinę konkurenciją, kurią lemia pertekliniai pajėgumai ir subsidijuojama gamyba ES nepriklausančiose šalyse. Todėl šie veiksniai kenkia energijai imlių pramonės šakų konkurencingumui ir silpnina su dekarbonizacija ir atsparumu susijusius Europos tikslus.

Sanglaudos fondai jau gali remti investicijas į klimato srities tikslus, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/1060, tačiau turėtų būti toliau dedamos pastangos siekiant užtikrinti, kad dekarbonizacija būtų Europos pramonės augimo ir europiečių gerovės varomoji jėga. Atsižvelgiant į didelius investicijų poreikius, kad būtų pasiekti mūsų dekarbonizacijos ir konkurencingumo tikslai, valstybės narės turi toliau investuoti į projektus, kuriais tiesiogiai prisidedama prie klimato ir energetikos pertvarkos, laikantis Reglamento (ES) 2021/1060 6 straipsnyje nustatytų reikalavimų, kurie bus toliau taikomi siekiant išlaikyti su klimatu susijusių investicijų lygį.

Parama į STEP taikymo sritį patenkantiems projektams turėtų būti įmanoma visuose regionuose, įskaitant labiau išsivysčiusius Sąjungos valstybių narių regionus, kurių BVP vienam gyventojui viršija ES vidurkį, tiek, kiek tai leidžiama pagal Sutarties 107 ir 108 straipsniuose nustatytas valstybės pagalbos taisykles, visų pirma tiek, kiek tokiomis investicijomis prisidedama prie Sąjungos strateginių tikslų, nustatytų atitinkamose gairėse,

pavyzdžiui, būsimoje švarios pramonės valstybės pagalbos sistemoje (šiuo metu vyksta viešos konsultacijos) ir BEISP komunikate¹.

Be to, turėtų būti panaikinti kiti su STEP susiję apribojimai dėl 20 % ERPF asignavimų perprogramavimui viršutinės ribos ir išbrauktas terminas, iki kurio galima pateikti STEP pakeitimus ir pasinaudoti papildomu vienkartinio išankstiniu finansavimu. Tai taip pat turėtų padėti skatinti investicijas į novatoriškas švarias technologijas (gamybos pajėgumus ir diegimą), kurios yra labai svarbios siekiant švarios pramonės kurso tikslų, taip pat kitose svarbiose paramos srityse, kuriose STEP teikiamos svarbios paskatos.

Svarbu pripažinti ir stiprinti didelių įmonių vaidmenį regioninės plėtros srityje, nes jos pirmąją mokslinių tyrimų, inovacijų, žinių ir technologijų perdavimo kitoms įmonėms srityse ir kuria paklausą bei užimtumą visoje tiekimo grandinėje. Siekdama kuo labiau padidinti ES paramos poveikį augimui ir konkurencingumui skatinti, Komisija taip pat siūlo išplėsti galimybes pagal ERPF teikti paramą gamybinėms investicijoms į įmones, kurios nėra MVĮ, tais atvejais, kai finansiniai ištekliai naudojami siekiant 1) remti investicijas, kuriomis prisidedama prie STEP tikslų įgyvendinimo, 2) stiprinti pramonės pajėgumus siekiant skatinti gynybos pajėgumus, 3) prisidėti prie gynybos projektų ir 4) sudaryti palankesnes sąlygas pramonės prisitaikymui, susijusiam su dekarbonizacija, ir remti žiedinius gamybos ir produktų procesus, pavyzdžiui, automobilių ir energijai imliose pramonės šakose, kiek tai leidžiama pagal valstybės pagalbos taisykles. Gali būti remiamos ir investicijos į projektus, tiesiogiai įtrauktus į BEISP, kurį Komisija patvirtino pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481, įmonėse, kurios nėra MVĮ. Parama tokioms įmonėms turi būti dar labiau palengvinta Teisingos pertvarkos fondo lėšomis, be kita ko, nereikalaujant atlikti trūkumų analizės. Todėl siūloma, kad valstybėms narėms, laikantis valstybės pagalbos taisyklių, būtų leidžiama tiesiogiai skirti ERPF paramą projektams, tiesiogiai įtrauktiems į bendriems Europos interesams svarbų projektą, kurį Komisija patvirtino pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481.

Siekdama dar labiau padidinti programos „InvestEU“ – ES pavyzdinės programos, skirtos investicijoms į strategines ir ypatingos svarbos pramonės šakas skatinti – svarto poveikį ir sustiprinti teisės aktuose jau numatytas perkėlimo galimybes, Komisija siūlo sudaryti sąlygas perkelti išteklius iš ERPF ir Sanglaudos fondo į „InvestEU“ valstybių narių skyrius, kad būtų įgyvendinta nauja „InvestEU“ finansinė priemonė sanglaudos politikos tikslams pasiekti.

Gynyba ir saugumas

Atsižvelgdama į daugelį dešimtmečių precedento neturėjusį geopolitinį nestabilumą, Europos Sąjunga dabar turi priimti esminius sprendimus, kad užtikrintų savo parengtį ir saugumą. Siekdama užtikrinti savo pačios gynybos atgrasomąjį poveikį, Europa turi būti pasirėngusi įeiti į naują erą ir tuo tikslu gerokai padidinti paramą gynybos pajėgumų plėtojimui, priklausomybės mažinimui, infrastruktūros atsparumui ir ES gynybos pramonės konkurencingumui. Šios pastangos leis Sąjungai spręsti trumpalaikės skubios paramos Ukrainai klausimą, kartu užtikrinant ilgalaikį žemyno stabilumą.

Komisija pasiūlė Europos Vadovų Tarybai neatidėliotino 800 mlrd. EUR vertės atsako planą „REARM Europe“, panaudojant visus turimus finansinius švertus, kad būtų greitai ir reikšmingai remiamos investicijos į Europos gynybos pajėgumus. Vienas iš šių švertų –

---

¹ Komunikatas „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“ (OL C 528, 2021 12 30, p. 10).

Sąjungos biudžetas – gali dar labiau prisidėti prie šių bendrų pastangų taikant naują specialią gynybos priemonę ir stiprinant Europos gynybos pramonės programą (EGPP).

Siekiant papildyti šias priemones ir toliau skatinti valstybes nares tiesiogiai remti investicijas į gynybą, labai svarbu, kad būtų galima greitai sutelkti sanglaudos politikos finansavimą. Šiomis investicijomis bus didinamas atsparumas ir ES konkurencingumas, kartu skatinant regioninę plėtrą ir ekonomikos augimą. Jomis taip pat bus sprendžiama dvejopa užduotis, su kuria susiduria su Rusija, Baltarusija ir Ukraina besiribojantys Sąjungos regionai: saugumo stiprinimo ir ekonomikos atgaivinimo.

Siekdama sukurti sistemą, kuri sudarytų sąlygas lankstumui ir finansinei paramai, Komisija siūlo nustatyti du naujus konkrečius tikslus pagal dabartinę ERPF paramos taikymo sritį. Pagal pirmąjį naują konkretų tikslą valstybės narės pagal savo 2021–2027 m. programas pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą gali perprogramuoti sumas, skirtas gynybos sektoriaus įmonių gamybos pajėgumams didinti, be apribojimų, susijusių su geografija ar įmonės dydžiu. Gamybinėms investicijoms į įmones, kurios nėra MVĮ, vykdomoms visuose ES regionuose, taip pat turėtų būti suteikta galimybė gauti finansinę paramą bendro intereso gynybos pramonės projektams pagal EGPP ir stiprinti bendrus Europos gynybos ir pasirengimo pajėgumus. Antruoju nauju konkrečiu tikslu, susijusiu su gynyba, prisidedama prie atsparios gynybos arba dvejopo naudojimo infrastruktūros kūrimo siekiant skatinti karinį mobilumą ES. Šie konkretūs tikslai taip pat naudingi rytiniams pasienio regionams.

Siūloma, kad valstybės narės, naudodamosi siūloma sistema, gautų papildomą vienkartinį išankstinį finansavimą, kurį sudaro 30 % sumų, užprogramuotų pagal specialųjį prioritetą, ir galimybę taikyti iki 100 % Sąjungos finansavimą abiem konkrečioms tikslams, su sąlyga, kad programos dalinis pakeitimas bus pateiktas 2025 m.

Įperkamas būstas (įskaitant socialinį būstą)

Pastaraisiais metais būsto kainos ir nuomos mokesčiai labai padidėjo. Darbo užmokestis tuo pačiu metu panašiu tempu nedidėjo. Dėl šios nevienodos raidos didėja atotrūkis tarp įperkamo būsto prieinamumo ir gyventojų poreikių.

Vidutinės būsto kainos po 2008 m. po ekonomikos nuosmukio sumažėjo, tačiau nuo 2013 m. visoje ES nuolat didėjo. Nuo 2013 m. iki 2024 m. III ketv. bendras padidėjimas ES sudarė 59 %, t. y. maždaug dvigubai daugiau nei bendro kainų lygio (SVKI) padidėjimas per tą patį laikotarpį.

Darbo užmokesčio didėjimas būsto kainų augimo neatitiko, o tai lėmė gana didelį spaudimą būsto įperkamumui. 2013–2022 m. kainų ir pajamų santykis padidėjo daugiau kaip 15 procentinių punktų ir, nors 2023 m. jis šiek tiek sumažėjo, jis vis dar viršija ilgalaikį vidurkį.

Nors ši problema įvairiose šalyse ir regionuose yra nevienoda, jos poveikis yra plačiai paplitęs. Dėl didelių būsto sąnaudų daugelis namų ūkių priverčiama neproporcingai didelę savo pajamų dalį skirti nuomai arba hipotekai, todėl kitoms būtinoms reikmėms, pvz., maistui, sveikatos priežiūrai ir švietimui, lieka mažiau ir kyla skurdo pavojus. 2023 m. vienas iš trijų namų ūkių, kuriems gresia skurdas, 40 % ar daugiau namų ūkių disponuojamųjų pajamų išleidžia būstui. Būsto kainos taip pat skiriasi miesto ir ne miesto vietovėse. Būsto kainos, kaip pajamų dalis, yra didesnės ir nuo 2015 m. nuolat didėjo didmiesčių ir kitose miestų teritorijose, o kitose vietovėse išliko stabilios. Šių skaičių socialinis poveikis yra didesnis, atsižvelgiant į tai, kad jie apima studentų būsto ir tinkamo būsto būsimoms naujoms šeimoms trūkumą.

Dėl pakankamo įperkamo būsto nebuvimo vis daugiau namų ūkių patiria didelių sunkumų, tačiau tai taip pat susiję su konkurencingumu. Iš tiesų kai kuriose vietovėse Europos įmonėms

kyla sunkumų pritraukti darbuotojų, nes būsto ir gyvenimo sąnaudos tose vietovėse yra neproporcingai didelės, palyginti su pajamomis. Dėl didelių kainų tam tikruose miestuose viešosios paslaugos taip pat patiria spaudimą dėl sunkumų pritraukiant pagrindinius viešojo sektoriaus darbuotojus (mokytojus, slaugytojus, policiją ir kt.).

Atsižvelgiant į tai, Komisijos politinėse gairėse daug dėmesio skiriama būsto politikai, siūlant suderintą požiūrį pagal būsimą Europos įperkamo būsto planą. Siekdama šio visa apimančio užmojo, Komisija dabar siūlo spręsti didėjančio investicijų į įperkamą būstą trūkumo problemą leidžiant valstybėms narėms pagal savo 2021–2027 m. programas perprogramuoti sumas investicijoms, kuriomis skatinamos galimybės gauti įperkamą būstą, remti. Darant investicijas pagal naująjį europinį bauhausą turėtų būti visapusiškai pasinaudojama šiomis naujomis galimybėmis.

Kartu turi būti užtikrinama, kad būstas būtų atsparus klimato kaitai.

Komisija siūlo į tris politikos tikslus įtraukti atitinkamus papildomus konkrečius tikslus, taip valstybėms narėms ir regionams suteikiant lankstumo, priklausomai nuo jų programavimo struktūrų ir su būstu susijusių intervencinių priemonių esmės.

Siekiant paskatinti persvarstyti savo programų ir įgyvendinimo prioritetus ir nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklių laikymuisi, siūloma, kad valstybės narės, naudodamos siūlomą sistemą, gautų 100 % Sąjungos finansavimą ir išankstinį finansavimą, kurį sudaro 30 % sumų, užprogramuotų pagal specialųjį prioritetą. Siekiant padidinti investicijų poveikį, į intervencinių priemonių taikymo sritį dabar galima įtraukti veiksmus, susijusius su reformų pagal sanglaudos politiką įgyvendinimu, su sąlyga, kad programos dalinis pakeitimas bus pateiktas 2025 m.

Prieiga prie vandens, tvari vandentvarka ir hidrologinis atsparumas

Vanduo yra gyvybiškai svarbus mūsų maisto, energetikos ir ekonomikos sistemų saugumo išteklius, tačiau tiek ES, tiek pasaulio lygmeniu vandens ištekliams daromas vis didesnis spaudimas. Veiksminga vandentvarka yra labai svarbi siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą bei aplinką ir išlaikyti ES ekonomikos konkurencingumą. Netinkamas valdymas, įskaitant per didelį ėmimą ir taršą, vis labiau varžo ypatingos svarbos sektorius, pavyzdžiui, žemės ūkio, energetikos, gamybos ir transporto sektorius. ES susiduria su didėjančiu klimato kaitos poveikiu, kuris didina jau esamą spaudimą vandens kokybei, vandens kiekiui ir jūrų ekosistemoms. Atsižvelgiant į tai, būtina skubiai tobulinti vandens ir jūrų apsaugos teisės aktų įgyvendinimą ir gerinti vandens naudojimo efektyvumą, spręsti vandens trūkumo problemą ir daryti pažangą kuriant hidrologiniu požiūriu atsparią Europą, o tam reikia didelių pastangų ir investicijų. ES vandens sektorius ir mėlynosios ekonomikos sektorius daugelyje regionų yra svarbūs ekonomikos sektoriai, skatinantys inovacijas ir saugantys visuomenės sveikatą bei tvarumą, pvz., siūlant pažangius sprendimus, pavyzdžiui, gėlinimą, vandens valymą, pakartotinį vandens naudojimą, mėlynąsias biotechnologijas ir kt. Pasaulinė lyderystė vandens technologijų srityje didina ES eksporto potencialą ir kuria darbo vietas visuose Europos regionuose.

Todėl ES turi apsaugoti šias vandens ekosistemas ir infrastruktūrą didindama investicijas, o vandens tiekimo ir infrastruktūros srityje stengtis bet kokiomis aplinkybėmis užtikrinti prieigą prie vandens ir vandens tiekimą mūsų piliečiams ir visuomenei.

ES sukūrė tvirtą tvaraus ir saugaus vandens išteklių valdymo teisinę sistemą, tačiau labai svarbu daryti tolesnę įgyvendinimo pažangą ir skubiai imtis ryžtingesnių veiksmų. Todėl 2025 m. pirmą pusmetį ES pateiks ES hidrologinio atsparumo strategiją. Vadovaujantis ES pasirengimo krizėms strategija, hidrologiniam atsparumui užtikrinti reikia pereiti nuo

reaktyvaus krizių valdymo prie proaktyvaus, rizika grindžiamo valdymo ir geresnio pasirengimo.

2021–2027 m. laikotarpiu į vandens paslaugas ir geresnį nuotekų surinkimą ir valymą pagal sanglaudos politikos programas investuojama beveik 13 mlrd. EUR. Tačiau reikia papildomų viešojo ir privačiojo sektorių pastangų, kad būtų užtikrinta pakankama pažanga, todėl, siekiant tinkamai pabrėžti investicijų į hidrologinį atsparumą svarbą ir kryptingumą, Komisija siūlo pakeisti konkretaus tikslo, susijusio su vandentvarka pagal 2 politikos tikslą „žalesnė, mažo anglies dioksido kiekio technologijų pertvarka pereinant prie nulinio anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir atspari Europa, skatinant perėjimą prie švarios ir teisingos energetikos, žaliąsias ir mėlynąsias investicijas, žiedinę ekonomiką, klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, rizikos prevenciją ir valdymą bei tvarų judumą mieste“, formuluotę.

Sanglaudos politikos investicijos į tvarias ir saugias investicijas turėtų būti skatinamos, visų pirma siekiant prisidėti prie hidrologiniai atsparios visuomenės kūrimo, labiau atkuriant vandens telkinius, diegiant gamtos procesais pagrįstus sprendimus, kuriais siekiama sumažinti potvynių riziką ir padidinti ekosistemų pajėgumą saugoti vandenį, gerinant vandens ėmimo kontrolę ir didinant vandens naudojimo efektyvumą ir pakartotinį naudojimą, taip pat labiau skaitmenizuojant vandens infrastruktūrą, švelninant sausrų ir dykumėjimo poveikį, potvynius ir ekstremalius meteorologinius reiškinius ir laikantis Vandens pagrindų, Požeminio vandens, Miesto nuotekų valymo ir Aplinkos kokybės standartų direktyvų. Siūloma, kad valstybės narės, naudodamosi siūloma sistema, pasinaudotų galimybe gauti iki 100 % Sąjungos finansavimą ir išankstinį finansavimą, kuris sudarytų 30 % sumų, užprogramuotų pagal specialų prioritetą šiam naujam konkrečiam tikslui.

Energetikos pertvarka

Dar viena sritis, kurioje sanglaudos politikos investicijomis prisidedama prie ES prioritetų įgyvendinimo, yra klimato srities veiksmai ir su klimato kaita susijusi pertvarka, į kurią pagal šią politiką investuojama daugiau kaip 110 mlrd. EUR. Atsižvelgiant į didelius su klimato kaita susijusios pertvarkos investicijų poreikius, valstybės narės turi toliau dėti pastangas, kad būtų laikomasi fondų klimato srities užmojų.

Siekiant padidinti energetinį saugumą ir paspartinti pertvarką visoje Sąjungoje, taip pat skatinti netaršų judumą, turėtų būti nustatytas naujas konkretus tikslas skatinti energetikos jungtis ir susijusią perdavimo infrastruktūrą, taip pat įkrovimo infrastruktūros diegimą pasinaudojant ERPF ir Sanglaudos fondo ištekliais.

Siekdama paspartinti pramonės (visų pirma energijai imliuose sektorių) perėjimą prie švarios energijos, būtina ES klimato srities tikslams pasiekti ir ES konkurencingumui bei atsparumui užtikrinti, Komisija siūlo išplėsti ERPF paramos aprėptį, kad tokia parama taip pat būtų taikoma pagal Sąjungos priemones atrinktų projektų (visų pirma projektų įrenginiuose, kuriems buvo suteiktas pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS) įsteigto Inovacijų fondo suverenumo ženklas) dekarbonizacijai, ir sumažinti panašios paramos pagal TPF administracines patikras.

Siekiant užtikrinti konkurencingumą, labai svarbu didinti atsparumą klimato kaitai. Vadovaujantis ES pasirengimo krizėms strategija ir integruotojo pasirengimo ir saugumo koncepcija, labai svarbu užtikrinti tvarias ir pagrįstas investicijas, grindžiamas tinkamais klimato modeliavimo duomenimis, kad būtų apsaugoti tiek pažeidžiami gyventojai, tiek ES ekonomika ir konkurencingumas.

Rytiniai pasienio regionai

Atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais nuo Rusijos agresijos prieš Ukrainą pradžios susiduria rytiniai pasienio regionai, turėtų būti suteikta galimybė programoms, įgyvendinamoms pagal

investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą su NUTS 2 regionais, besiribojančiais su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, gauti 9,5 % vienkartinį išankstinį programos asignavimų finansavimą ir 100 % Sąjungos finansavimą.

Didesnis lankstumas ir supaprastinimas siekiant paspartinti investicijas

Įpusėjus 2021–2027 m. programavimo laikotarpiui valstybių narių iš Komisijos prašomų mokėjimų lygis yra žemas dėl įvairių veiksnių: pavėluotai priimtų šią politiką reglamentuojančių reglamentų; poreikio kovoti su viena po kitos kilusiomis krizėmis nuo COVID-19 pandemijos iki karo prieš Ukrainą ir energetikos krizės; spaudimo užbaigiant ankstesnį programavimo laikotarpį ir pirmenybės, teikiamos NGEU priemonių įgyvendinimui, atsižvelgiant į trumpesnį jų įgyvendinimo laikotarpį. Visa tai savo ruožtu sutrikdė valstybių narių valdžios institucijų administracinius gebėjimus planuoti ir greitai įgyvendinti investicijas. Nepaisant reikšmingo spartėjimo praėjusiais metais, kai atrinktiems projektams teko beveik 40 % asignavimų, sanglaudos politikos įgyvendinimas turėtų greitai paspartėti, atsižvelgiant į tai, kad Sąjunga susiduria su įvairiais naujais iššūkiais, į kuriuos reikia skubiai reaguoti. Todėl Komisija siūlo priemonių rinkinį, kuriuo siekiama toliau didinti lankstumą ir supaprastinti sanglaudos politikos paramos naudojimą investicijoms spartinti:

- siekdama išvengti, kad dėl nacionalinio biudžeto apribojimų būtų vėluojama įgyvendinti programą, ir padidinti valstybių narių finansinį pajėgumą spręsti naujus kylančius uždavinius, Komisija siūlo 2026 m. suteikti 4,5 % vienkartinį išankstinį finansavimą iš ERPF ir Sanglaudos fondo visoms programoms, pagal kurias bent 15 % jų išteklių perskirstoma naujesiems prioritetams, atsižvelgiant į laikotarpio vidurio peržiūros procesą. Siūloma 2026 m. iki 9,5 % padidinti išankstinio finansavimo procentinę dalį programoms, įgyvendinamoms pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir apimančioms vieną ar daugiau NUTS 2 regionų, besiribojančių su Rusija, Baltarusija ar Ukraina. Siekdama išvengti, kad vėlavimo ir atitinkamo lėšų praradimo rizika nesumažintų noro iš dalies pakeisti programą ir užtikrinti tinkamą atitinkamų veiksmų įgyvendinimą, Komisija siūlo pratęsti ERPF ir Sanglaudos fondo išteklių naudojimo terminą ir dar vieniems metams nukelti tinkamumo finansuoti pabaigos datą. Tokį lankstumą siūloma suteikti tik toms programoms, kuriose pasiūlyta pakeitimų, dėl kurių bent 15 % išteklių bus perskirstyta šiame pasiūlyme išdėstytiems naujesiems prioritetams, ir atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą, kai tai bus patvirtinta;
- išlaidos, susijusios su reformų parengiamaisiais veiksmais, bus tinkamos finansuoti, įskaitant atskiras reformas (t. y. vykdomas be investicijų);
- siekiant toliau didinti ES politikos kryptį ir priemonių sinergiją, siūloma, kad TPF taip pat būtų taikomas pažangumo ženklo (įskaitant suverenumo ženklą) mechanizmas ir galimybė pagal Reglamentą (ES) 2021/1060 taikyti supaprastintą atrankos procedūrą, taip teikiant paramą projektams, atrinktiems pagal kitas ES priemones, kuriems trūksta pakankamo finansavimo. Atsižvelgdama į didelę Inovacijų fondo paklausą ir jo patirtį remiant projektus, kurie yra pakankamai brandūs ir turi didelį potencialą sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bei kurie demonstruoja itin novatoriškas technologijas, procesus ar produktus arba kuriais siekiama plėsti novatoriškas technologijas, procesus ar produktus, kad jie būtų plačiai komerciškai diegiami visoje ES, Komisija taip pat siūlo suderinti veiksmus su Inovacijų fondo lėšomis remiamų projektų galimybėmis ir įtraukti atitinkamą tikslinę nuostatą, pagal kurią būtų leidžiama gaminti, perdurti, transportuoti, platinti, saugoti ar deginti iškastinį kurą, jei šiems projektams suteiktas Inovacijų fondo suverenumo ženklas;

- pripažindama svarbų miestų vaidmenį siekiant ES tikslų, įveikiant vietos lygmens iššūkius ir stiprinant miesto ir kaimo ryšius, kad būtų skatinama subalansuota regioninė plėtra, Komisija siūlo sustiprinti Europos miestų iniciatyvą (EUI) suteikiant galimybę perskirstyti ERPF išteklius EUI. Tokiomis sumomis būtų remiami veiksmai, kurie būtų naudingi perskirstymą inicijuojančioms valstybėms narėms. Komisija taip pat siūlo sukurti EUI pažangumo ženklą, kad būtų galima pagal sanglaudos politikos programas teikti paramą EUI projektams, kurie buvo atrinkti, bet negalėjo gauti finansavimo dėl nepakankamų išteklių. Valstybės narės taip pat turėtų galimybę perskirstyti ERPF lėšas iš savo programų pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą Tarpregioninių investicijų į inovacijas priemonei, taip suteikiant daugiau lankstumo naudojant išteklius. Šie perskirstymai vykdomi tame pačiame fonde – ERPF, todėl siūloma jų neįskaičiuoti į Reglamento (ES) 2021/1060 26 straipsnyje nustatytas viršutines ribas.

Siekdama palengvinti sėkmingą ir veiksmingą TPF įgyvendinimą, Komisija siūlo panaikinti dabartinius apribojimus, taikomus teisingos pertvarkos planų rodiklių siektinų reikšmių keitimui po jų pakeitimo atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą. Šie apribojimai gali būti panaikinti tik tuo atveju, jei jie nedaro poveikio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir laipsniško iškastinio kuro atsisakymo įsipareigojimams.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas atitinka sanglaudos politikos fondų tikslus ir susijęs tik su tiksliniu daliniu Reglamento (ES) 2021/1058 ir Reglamento (ES) 2021/1056 pakeitimu.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas susijęs tik su tiksliniu daliniu Reglamento (ES) 2021/1058 ir Reglamento (ES) 2021/1056 pakeitimu ir juo išlaikomas suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 175, 177, 178 ir 322 straipsniais.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Siekiant paskatinti valstybes nares geriau suderinti savo sanglaudos politikos programas su naujais ES prioritetais, kartu užtikrinant didesnę lankstumą ir supaprastinimą, kad būtų sparčiau investuojama, siūloma iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2021/1058 ir Reglamentą (ES) 2021/1056. Nacionalinio lygmens veiksmais tokio paties rezultato neįmanoma pasiekti.

- **Proporcingumas**

Pasiūlymu siekiama paskatinti valstybes nares toliau derinti savo sanglaudos politikos programas su naujais ES prioritetais ir užtikrinti didesnę lankstumą bei supaprastinimą siekiant paspartinti investicijas. Priemonėmis neviršijama tai, kas yra būtina šiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Reglamentas yra tinkama priemonė, nes jame nustatytos tiesiogiai taikomos paramos taisyklės.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

netaikoma

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

netaikoma

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

netaikoma

- **Poveikio vertinimas**

Rengiant pasiūlymą dėl Reglamento (ES) 2021/1058 ir Reglamento (ES) 2021/1056, buvo atliktas poveikio vertinimas. Šiems ribotiems tiksliniams pakeitimams atskiro poveikio vertinimo nereikia.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

netaikoma

- **Pagrindinės teisės**

netaikoma

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Pasiūlymas susijęs su 2021–2027 m. laikotarpio sanglaudos politikos programomis, todėl 2026 m. iš ERPF bus išmokėta papildomo išankstinio finansavimo suma. Dėl šio papildomo išankstinio finansavimo mokėjimų asignavimai bus sutelkti laikotarpio pradžioje 2026 m., palyginti su scenarijumi, pagal kurį politika nesikeis, ir 2021–2027 m. laikotarpiu jis neturės poveikio biudžetui. Jei pasiūlymas bus įgyvendinamas, kaip numatoma, 2026 m. mokėtina bendra papildomo išankstinio finansavimo suma bus 16,1 mlrd. EUR. Kartu, atsižvelgiant į mokėjimų prognozes ir įgyvendinimo pokyčius, apskaičiuota, kad grynas poveikis biudžetui sudarys 3,6 mlrd. EUR ir ši suma bus įtraukta į 2026 m. biudžeto projektą. Galimybė prašyti padidinti Sąjungos finansavimo normą investicijoms į gynybą, būstą, hidrologinį atsparumą, tam tikrą energetikos infrastruktūrą ir programas, apimančias rytinius pasienio regionus, taip pat lems dalinį mokėjimų sutelkimą laikotarpio pradžioje, o vėliau – mažesnius mokėjimus, nes bendras paketas nesikeičia. Faktinis metinės padidintos bendro finansavimo normos poveikis biudžetui priklausys nuo to, kaip valstybės narės įsisavins lėšas, ir nuo mokėjimo paraiškų pateikimo tempo.

Dėl siūlomo pakeitimo nereikia daryti jokių daugiamečių finansinės programos metinių įsipareigojimų ir mokėjimų viršutinių ribų, nustatytų Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 I priede, pakeitimų.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Priemonės įgyvendinimo stebėseną bus atliekama ir jo ataskaita bus teikiama taikant Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytus bendruosius ataskaitų teikimo mechanizmus.

• Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)

netaikoma

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Pasiūlymu iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su ERPF, Sanglaudos fondu ir TPF.

Konkretūs tikslai

Konkurencingumas ir dekarbonizacija

- Panaikinamas nustatytas 20 % apribojimas, susijęs su išteklių perprogramavimu konkrečioms STEP tikslams.
- ERPF ir Sanglaudos fondo parama įmonėms, kurios nėra MVI, gali būti teikiama tiek, kiek jos atitinka Sutarties 107 ir 108 straipsniuose nustatytas valstybės pagalbos taisyklės, investicijoms, kurios naudojamos bendriems Europos interesams svarbiame projekte, kurį Komisija patvirtino pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481, arba kai įmonės remia pramonės prisitaikymą, susijusį su gamybos procesų ir produktų dekarbonizavimu. Be to, galimybė remti dideles įmones suteikiama visuose regionuose, atsižvelgiant į konkrečius STEP tikslus pagal 1 ir 2 politikos tikslus, kiek tai leidžiama pagal valstybės pagalbos taisyklės.
- Galimybė valstybėms narėms perkelti išteklius iš ERPF arba Sanglaudos fondo į „InvestEU“ fondo valstybių narių skyrių, kad jie būtų panaudoti naujojoje „InvestEU“ finansinėje priemonėje, kaip numatyta pasiūlyme iš dalies pakeisti „InvestEU“ reglamentą (COM(2025) 84).
- Bendriems Europos interesams svarbių projektų, kuriuos Komisija patvirtino pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481, atrankos procesas yra supaprastintas, nes vadovaujančiosios institucijos pagal valstybės pagalbos taisyklės gali tiesiogiai skirti ERPF paramą projektams, tiesiogiai įtrauktiems į tokį patvirtintą bendriems Europos interesams svarbų projektą.
- Užtikrinti, kad sanglaudos lėšomis finansuojamos investicijos padidintų atsparumą klimato kaitai, nes tai taip pat yra esminė konkurencingumo užtikrinimo dalis.

Gynyba ir saugumas

- Naujas konkretus tikslas nustatomas pagal ERPF 1 politikos tikslą, o ERPF ir Sanglaudos fondo atveju – pagal 3 politikos tikslą, kuriuo remiamos investicijos į ES gynybos pajėgumus, o paramos aprėptis iš dalies keičiama, kad būtų galima remti įmones, kurios nėra MVI, siekiant šių konkrečių tikslų, kiek tai leidžiama pagal valstybės pagalbos taisyklės. Konkrečiu tikslu pagal 3 politikos tikslą bus skatinama atspari gynybos arba dvejopo naudojimo infrastruktūra kariniam mobilumui Sąjungoje skatinti. Be metinio išankstinio programų finansavimo, Komisija taip pat išmokės 30 % išimtinio vienkartinio

išankstinio finansavimo, pagrįsto šioms specialių prioritetų konkrečioms tikslams skirtais ištekliais, suma, o didžiausia bendro finansavimo norma šioms prioritetams yra 100 %.

Įperkamas būstas (įskaitant socialinį būstą)

- Siekiant skatinti investicijas į įperkamą būstą, įskaitant socialinį būstą ir paramą susijusioms reformoms, nustatyti trys nauji konkretūs ERPF tikslai ir vienas Sanglaudos fondo tikslas. Siekdama šių konkrečių tikslų, Komisija, be metinio išankstinio programų finansavimo, išmokės 30 % išimtinio vienkartinio išankstinio finansavimo, pagrįsto specialiais prioritetams skirtais ištekliais, suma, o didžiausia bendro finansavimo norma specialiais prioritetams, kuriais remiami šie tikslai, yra 100 %. Kartu turi būti užtikrinama, kad būstas būtų atsparus klimato kaitai.
- Be to, iš dalies keičiama Teisingos pertvarkos fondo taikymo sritis, kad būtų galima investuoti į įperkamą būstą ir remti atitinkamas reformas, taip pat remiant teritorinių teisingos pertvarkos planų įgyvendinimą.

Saugi prieiga prie vandens, tvari vandentvarka ir hidrologinis atsparumas

- Konkretaus tikslo „skatinti saugią prieigą prie vandens, tvarią vandentvarką ir hidrologinį atsparumą“ pakeitimas atspindi strateginę atsparios vandentvarkos svarbą ES. Siekdama padėti paspartinti investicijas šioje srityje, Komisija, be metinio išankstinio programų finansavimo, išmokės 30 % išimtinio vienkartinio išankstinio finansavimo, pagrįsto ištekliais, skirtais specialiais prioritetams, kuriais remiamas konkretus tikslas, suma, o didžiausia bendro finansavimo norma specialiais prioritetams, kuriais remiami šie tikslai, yra 100 %.

Energetikos pertvarka

- Siekiant padidinti energetinį saugumą ir paspartinti pertvarką visoje Sąjungoje, taip pat skatinti netaršų judumą, turėtų būti nustatytas naujas konkretus tikslas skatinti energetikos jungtis ir susijusią perdavimo infrastruktūrą, taip pat įkrovimo infrastruktūros diegimą pasinaudojant ERPF ir Sanglaudos fondo ištekliais.

Rytiniai pasienio regionai

- Atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios susiduria rytiniai pasienio regionai, turėtų būti suteikta galimybė ERPF arba Sanglaudos fondo finansuojamoms programoms, kurios pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą įgyvendinamos su NUTS 2 regionais, besiribojančiais su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, gauti 9,5 % vienkartinį išankstinį finansavimą ir 100 % Sąjungos finansavimą, jei pagal programas bent 15 % jų išteklių bus perskirstyta naujiems nustatytiems konkrečioms tikslams ir STEP. Jei atitinkama programa apima visą valstybės narės teritoriją, toks finansinis lankstumas turėtų būti taikomas tik tuo atveju, jei visą valstybės narės teritoriją apimanti programa yra vienintelė programa valstybėje narėje, kuri apima atitinkamus NUTS 2 regionus.

Miestai

- Europos miestų iniciatyva stiprinama numatant galimybę pažangumo ženklą suteikti novatoriškiems veiksams, kurie buvo įvertinti ir atitinka minimaliuosius kokybės reikalavimus, tačiau negalėjo būti finansuojami dėl biudžeto apribojimų, ir leidžiant valstybėms narėms dalį savo pradinių nacionalinių ERPF asignavimų skirti Europos miestų iniciatyvai. Šio perskirstymo suma nebūtų įtraukiama į Reglamento (ES) 2021/1060 26 straipsnyje nustatytas viršutines ribas.

Papildomas su įgyvendinimu susijęs lankstumas

Lėšų telkimas pagal temas

- ERPF lėšų telkimo pagal temas reikalavimai peržiūrimi, kad būtų įtraukti nauji ir iš dalies pakeisti konkretūs tikslai ir konkretūs tikslai, nustatyti pagal STEP reglamentą. Tačiau su klimatu susijusioms investicijoms bus toliau taikomi Reglamento (ES) 2021/1060 6 straipsnyje nustatyti reikalavimai.

Laikotarpio vidurio peržiūra

- Kad valstybės narės galėtų veiksmingai pasinaudoti naujais prioritetais ir lankstumu, siūloma joms leisti iš naujo pateikti savo laikotarpio vidurio peržiūros pasiūlymą ne vėliau kaip per 2 mėnesius po šių reglamentavimo pakeitimų įsigaliojimo.
- Siekiant padėti paspartinti ERPF ir Sanglaudos fondo įgyvendinimą, visoms programoms, pagal kurias bent 15 % jų išteklių perskirstoma naujiems konkreitiems tikslams ir STEP, būtų skirtas 4,5 % vienkartinis išankstinis finansavimas, remiantis jų iš dalies pakeistu programos biudžetu (išskyrus NUTS 2 regionus, besiribojančius su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, kuriems taikomas didesnis 9,5 % vienkartinis išankstinis finansavimas). Papildomas išankstinis finansavimas, susijęs su pirmiau nustatytais naujomis prioritetinėmis sritimis, būtų skiriamas papildomai.
- Be to, ERPF ir Sanglaudos fondo programoms, pagal kurias ne mažiau kaip 15 % paketo perskirstoma naujoms prioritetinėms sritims, išlaidų tinkamumo finansuoti terminas pratęsimas dar vieniems metams.
- Siekiant suteikti lankstumo apskaičiuojant įnašą klimato srityje, kai viršijamas Reglamento (ES) 2021/1060 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sanglaudos fondo arba ERPF įnašas klimato srityje, apskaičiuojant kito fondo įnašą klimato srityje galėtų būti atsižvelgiama į siektiną reikšmę viršijančią sumą.

Kiti pakeitimai, kuriais siekiama supaprastinti įgyvendinimą

- Galimybė valstybėms narėms perskirstyti ERPF išteklius Tarpreregioninių investicijų į inovacijas priemonei.
- Galimybė remti veiklą, kuria prisidedama prie reformų įgyvendinimo.
- Tinkamai pagrįsta produkto rodiklių siektinų reikšmių peržiūra iš dalies keičiant TPF programą, kartu užtikrinant, kad tokios peržiūros nedarytų poveikio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir laipsniško iškastinio kuro atsisakymo įsipareigojimams.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 175, 177, 178 ir 322 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) pastaraisiais metais geopolitinei dinamikai būdingas didelis neapibrėžtumas, dėl kurio reikia iš esmės iš naujo įvertinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, atsparumą ir saugumą, taip pat iššūkius, kylančius dėl žaliosios, socialinės ir technologinės pertvarkos. Tie vienalaikiai pokyčiai rodo, kad reikia skubiai panaikinti inovacijų atotrūkį, paspartinti dekarbonizacijos pastangas, kad būtų sustiprintas ekonomikos konkurencingumas ir sumažinta išorės priklausomybė įvairinant tiekimo grandines, plečiant šalyje gaminamą žaliąją energiją ir investuojant į ypatingos svarbos sektorius;
- (2) sanglaudos politika, kaip pagrindinė Sąjungos investicinė priemonė pagal daugiametę finansinę programą, yra labai svarbi remiant šiuos prioritetus. Ja skatinamos tikslinės investicijos, kuriomis prisidedama prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, o kartu sprendžiami kylantys uždaviniai;
- (3) sanglaudos politikos programų teisinėje sistemoje numatyta 2025 m. atlikti laikotarpio vidurio peržiūrą, kuri suteikia savalaikę ir unikalią galimybę perorientuoti programas, siekiant spręsti naujus uždavinius ir pasinaudoti naujomis galimybėmis, paspartinti jų įgyvendinimą ir padidinti jų veiksmingumą, siekiant reaguoti tiek į senus, tiek į naujus Sąjungos prioritetus;
- (4) konkurencingumo kelrodyje, švrios pramonės kurse ir Įperkamos energijos veiksmų plane Komisija konkrečiai pristatė, kaip Europa galėtų atgauti savo konkurencingumą ir užtikrinti tvarią gerovę. ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis jau remiamos investicijos į klimato srities tikslus, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/1060. Tačiau valstybės narės turėtų aktyviau siekti užtikrinti, kad dekarbonizacija skatintų Europos pramonės augimą ir europiečių gerovę, be kita ko, didinti paramą švrioms

---

² OL C , , p. .

³ OL C , , p. .

technologijoms ir perėjimui prie švarios energijos, investuoti į energetikos infrastruktūros projektus, kuriais galima užtikrinti tikrą energetikos sąjungą, taip pat remti gamybos procesų ir produktų dekarbonizavimą;

- (5) atsižvelgiant į beprecedentį geopolitinį nestabilumą ir poreikį Sąjungai užtikrinti savo gynybą, sanglaudos politikos finansavimas turėtų būti skubiai sutelktas investicijoms į gynybos pajėgumus tiesiogiai remti. Todėl būtina nustatyti naujus konkrečius paramos Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1058⁴, lėšomis tikslus, kad būtų finansuojami gynybos sektoriaus pramonės pajėgumai ir sudarytos sąlygos investuoti į atsparią gynybos arba dvejojimo naudojimo infrastruktūrą, siekiant skatinti karinį mobilumą, atsižvelgiant į tų fondų taikymo sritį. Pramonės pajėgumai gynybos pajėgumų didinimui skatinti turėtų būti susiję su gynybos produktų ir kitų produktų technologine plėtra ir gamyba gynybos tikslais, kaip apibrėžta Tarybos reglamento [xxxx], kuriuo nustatoma Europos saugumo veiksmų (SAFE) stiprinant Europos gynybos pramonę priemonė, [projekto] 2 straipsnyje; tai visų pirma taikoma produktams, nurodytiems to reglamento 1 straipsnyje. Valstybės narės raginamos pasinaudoti dabartinėje teisinėje sistemoje numatyta galimybe savanoriškai perkelti joms pagal pasidalijamojo valdymo principą skirtus išteklius tiesiogiai valdomoms programoms, kuriomis siekiama gynybos ir saugumo tikslų. Šiame kontekste perkėlimai į Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) karinio mobilumo paketą užtikrintų koordinuotas intervencines priemones karinio mobilumo koridoriuose, nurodytuose Baltojoje knygoje dėl gynybos;
- (6) be to, siekiant greitai padidinti likvidumą, kad būtų patenkinti skubiausi poreikiai, visų pirma susiję su investicijomis į didesnius gynybos pajėgumus, turėtų būti pasiūlytos papildomos finansavimo galimybės. Visų pirma būtina numatyti papildomą vienkartinį išankstinį finansavimą, kuris sudarytų 30 % sumų, užprogramuotų pagal specialius gynybos prioritetus pagal atitinkamus ERPF ir Sanglaudos fondo politikos tikslus, ir galimybę taikyti iki 100 % Sąjungos bendro finansavimo normą;
- (7) ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis, atsižvelgiant į atitinkamą jų taikymo sritį, jau gali būti remiamos investicijos, kuriomis prisidedama prie Europos strateginių technologijų platformos (STEP), kuria siekiama stiprinti Europos lyderystę technologijų srityje, tikslų. Siekiant toliau skatinti ERPF ir Sanglaudos fondo investicijas tose ypatingos svarbos srityse, reikėtų panaikinti ERPF ir Sanglaudos fondo bendro įnašo į tuos prioritetus apribojimą ir plačiau taikyti galimybę valstybėms narėms gauti didesnę išankstinį finansavimą susijusiems programų pakeitimams. Be to, galimybės finansuoti gamybinės investicijas, kuriomis prisidedama prie STEP tikslų įgyvendinimo įmonėse, kurios nėra MVĮ, turėtų būti plačiau taikomos aprėpiant visus regionus. Be to, tokios investicijos taip pat turėtų būti galimos regionuose, kuriuose jos palengvina pramonės prisitaikymą, susijusį su skaitmenine transformacija, įskaitant skaitmeninius pajėgumus debesijos, DI ir superkompiuterijos srityse, arba gamybos procesų ir produktų dekarbonizavimą ir žiediškumą, pavyzdžiui, automobilių pramonėje arba energijai imliose pramonės šakose. Be to, numatyta galimybė investicijomis, kuriomis prisidedama prie STEP tikslų įgyvendinimo, finansuoti gamybinės investicijas į įmones, kurios nėra MVĮ, iš Teisingos pertvarkos fondo (TPF), įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1056⁵, turėtų

⁴ OL L 231, 2021 6 30, p. 60.

⁵ OL L 231, 2021 6 30, p. 1.

būti suteikta visoms investicijoms nereikalaujant atlikti trūkumų analizės ir nepriklausomai nuo jos rezultatų;

- (8) siekiant padidinti energetinį saugumą, paspartinti energetikos pertvarką ir netaršų judumą, investicijos pagal STEP ir Alternatyviųjų degalų infrastruktūros priemonę turėtų būti papildytos sukuriant naują konkretų ERPF ir Sanglaudos fondo tikslą pagal 2 politikos tikslą skatinti energetikos jungtis ir susijusią perdavimo infrastruktūrą bei įkrovimo infrastruktūros diegimą. Siekiant paspartinti investicijas šiose srityse, šiam konkrečiam tikslui skirtiems prioritetams turėtų būti taikomas papildomas vienkartinis išankstinis finansavimas, sudarantis 30 % pagal tuos prioritetus užprogramuotų sumų, ir galimybė taikyti iki 100 % Sąjungos bendro finansavimo normą. Kai aktualu, vadovaujančiosios institucijos turėtų siekti pritraukti kuo daugiau privačių lėšų. Šios aktyvesnės investicinės pastangos leis energijai imliems sektoriams gauti prieigą prie stabilesnių ir įvairesnių energijos šaltinių mažiau susiskaidžiusioje energijos vidaus rinkoje, o tai padidins jų tvarumą ir konkurencingumą. Be to, išplėtus ERPF paramą dekarbonizavimo projektams, energijai imlios pramonės šakos gali teikti pirmenybę didelio poveikio inovacijoms, atitinkančioms ES klimato tikslus;
- (9) bendriems Europos interesams svarbūs projektai (BEISP) vykdomi pagal valstybės pagalbos priemonę, kuriai reikalingas Europos masto bendradarbiavimas, susijęs su novatoriškomis technologijomis ar visos Europos infrastruktūros objektais. BEISP – tai projektai, kuriais remiami ir skatinami didelio masto tarpvalstybiniai projektai, kurie laikomi būtinais Sąjungos ekonomikos augimui, inovacijoms ir konkurencingumui. Siekiant padėti paspartinti naujų BEISP kūrimą ir esamų BEISP įgyvendinimą, visų kategorijų regionuose turėtų būti leidžiama teikti ERPF paramą investicijoms į projektus, įtrauktus į BEISP, kuriuos Komisija patvirtino pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481. Be to, veiksams, kuriais prisidedama prie Komisijos patvirtintų BEISP, turėtų būti taikomos supaprastintos atrankos procedūros;
- (10) įperkamas būstas yra dar vienas iššūkis, kilęs dėl pastaraisiais metais labai išaugusių kainų ir nuomos mokesčių. Siekiant paskatinti valstybes nares ir regionus padvigubinti ERPF ir Sanglaudos fondo investicijas į įperkamo būsto fondo (įskaitant socialinį būstą) statybą ir renovaciją atitinkamose šių fondų taikymo srityse, turėtų būti nustatyti nauji konkretūs tikslai pagal įvairius politikos tikslus, kad būtų užtikrintas lankstumas programuojant būsto intervencines priemones pagal specialius prioritetus. Tokie prioritetai turėtų suteikti galimybę taikyti iki 100 % Sąjungos bendro finansavimo normą ir pasinaudoti papildomu vienkartinio išankstiniu finansavimu, kurį sudaro 30 % užprogramuotų sumų, siekiant sumažinti viešiesiems biudžetams tenkančią naštą. Pavyzdžiui, tomis naujomis galimybėmis turėtų būti visapusiškai pasinaudojama investuojant pagal naujojo europinio bauhauzo iniciatyvą. Išlaidos, susijusios su laikina alternatyvaus būsto nuoma gyventojams renovacijos metu, taip pat gali būti tinkamos finansuoti skiriant paramą pagal tokius prioritetus, kaip ir su būstu susijusių reformų išlaidos, pavyzdžiui, parengiamasis darbas siekiant patobulinti būsto rinkos reglamentavimą ir leidimų išdavimą vietos ir miesto lygmenimis. Tame kontekste taip pat tikslinga paaiškinti TPF paramą;
- (11) vanduo yra gyvybiškai svarbus užtikrinant maisto, energetikos ir ekonomikos sistemų saugumą. Tai taip pat vienas iš pagrindinių aspektų siekiant užtikrinti atsparumą klimato kaitai. Atsižvelgiant į iššūkius, kurių vandens ištekliams kyla dėl klimato kaitos poveikio, turėtų būti skatinamos tolesnės investicijos į hidrologinį atsparumą. Būtina skubiai tobulinti vandens ir jūrų apsaugos teisės aktų įgyvendinimą ir gerinti vandens naudojimo efektyvumą, spręsti vandens trūkumo problemą ir sparčiau kurti

hidrologiniu požiūriu atsparią Europą. Tam reikia didelių investicijų. Todėl į naują konkretų tikslą pagal 2 politikos tikslą tikslinga įtraukti nuorodą į saugią prieigą prie vandens, tvarią vandentvarką ir hidrologinį atsparumą, kad būtų sudarytos sąlygos proaktyviam, rizika grindžiamam valdymui ir geresniam pasirengimui. Tam konkrečiam tikslui nustatytiems specialiems prioritetams taip pat turėtų būti taikomas papildomas vienkartinis išankstinis finansavimas, kurį sudaro 30 % užprogramuotų sumų, ir galimybė taikyti iki 100 % bendro finansavimo normą, kad būtų skatinamos itin reikalingos investicijos toje srityje;

- (12) galiausiai, siekiant padidinti investicijų veiksmingumą, svarbu leisti apmokėti su reformų įgyvendinimu susijusias išlaidas, taip pat ir tais atvejais, kai tokios išlaidos nėra tiesiogiai susijusios su investicijų įgyvendinimu;
- (13) siekiant sudaryti sąlygas valstybėms narėms prasmingai vykdyti perprogramavimą atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą ir sutelkti išteklius tiems naujiems strateginiams Sąjungos prioritetams, reikėtų panaikinti papildomus apribojimus. Kalbant apie lėšų telkimo pagal temas reikalavimus, tikslinga leisti valstybėms narėms įskaičiuoti sumas, suplanuotas naujiems strateginiams prioritetams (įskaitant tuos, kuriais prisidedama prie STEP tikslų įgyvendinimo), į sumas, kurių reikia, kad būtų užtikrintas lėšų telkimo pagal temas reikalavimų laikymasis. Kartu turėtų būti užtikrintas tam tikras lankstumas apskaičiuojant atitinkamą ERPF ir Sanglaudos fondo įnašą klimato srityje, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/1060 6 straipsnyje, kartu laikantis bendrų to straipsnio reikalavimų. Be to, siekiant paspartinti pramonės dekarbonizavimą, kuris yra būtinas Sąjungos klimato srities tikslams pasiekti, būtina numatyti galimybę per ERPF finansuoti investicijas, kuriomis siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą, be kita ko, vykdant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB⁶ I priede išvardytą veiklą, su sąlyga, kad jai suteiktas pažangumo ženklas. Kalbant apie TPF, tokių investicijų finansavimo sąlygos taip pat turėtų būti supaprastintos. Be to, siekiant užtikrinti pagal tiesioginį ir pasidalijamąjį valdymą teikiamo finansavimo paramos nuoseklumą, veiksmams, kurie jau buvo įvertinti pagal tiesiogiai valdomas programas ir kuriems Komisijos kvietime teikti pasiūlymus pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/856 suteiktas suverenumo ženklas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/795 4 straipsnio 1 dalyje, neturėtų būti taikoma iškastinio kuro išimtis. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti suteikta galimybė ERPF ir Sanglaudos fondo ištekliais prisidėti prie „InvestEU“ fondo⁷ valstybių narių skyriaus, kad jos galėtų juos panaudoti per [Reglamento (ES) 2021/523 10a straipsnyje] nustatytą „InvestEU“ finansinę priemonę. Be to, kad atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą būtų galima visapusiškai perprogramuoti naujus strateginius prioritetus, valstybėms narėms turėtų būti suteikta daugiau laiko, kad jos galėtų papildyti laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimą ir pateikti susijusius programos dalinius pakeitimus. Tai taip pat turėtų būti taikoma TPF ištekliams, kai jie įtraukti į programą kartu su ERPF arba Sanglaudos fondo ištekliais;
- (14) siekiant paspartinti sanglaudos politikos programų įgyvendinimą apskritai ir padidinti likvidumą, būtina pagrindinėms investicijoms įgyvendinti, programoms,

⁶ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB, (OL L 275, 2003 10 25, p. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

⁷ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017, (OL L 107, 2021 3 26, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

įgyvendinamoms pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą (INTERREG), turėtų būti mokama papildomo vienkartinio ERPF ir Sanglaudos fondo išankstinio finansavimo suma, kai perprogramavimas yra susijęs su didele visos programos dalimi. Išankstinio finansavimo procentinė dalis turėtų būti toliau didinama tam tikroms programoms, įgyvendinamoms pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir apimančioms vieną ar daugiau NUTS 2 regionų, besiribojančių su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, atsižvelgiant į Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą neigiamą poveikį tiems regionams. Siekiant paskatinti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą atlikti perprogramavimą orientuojantis į pagrindinius prioritetus, papildomas išankstinis finansavimas turėtų būti skiriamas tik tuo atveju, jei tame kontekste pasiekiami tam tikra finansinių išteklių perskirstymo konkreitiems itin svarbiems prioritetams riba;

- (15) be to, siekiant atsižvelgti į laiką, kurio reikia investicijoms perorientuoti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą, ir sudaryti sąlygas kuo geriau panaudoti turimus išteklius, reikėtų pakoreguoti išlaidų tinkamumo finansuoti terminus ir įsipareigojimų panaikinimo taisykles programoms, pagal kurias atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą ištekliai perskirstomi strateginiams prioritetams. Taip pat turėtų būti galima taikyti didžiausią iki 100 % bendro finansavimo normą programų, įgyvendinamų pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir apimančių vieną ar daugiau NUTS 2 regionų, besiribojančių su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, prioritetams, atsižvelgiant į Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą neigiamą poveikį tiems regionams;
- (16) laikotarpio vidurio peržiūra taip pat turėtų būti naudojama esminiam miestų vaidmeniui sustiprinti siekiant daugelio Sąjungos tikslų, valstybėms narėms suteikiant galimybę perskirstyti ERPF finansinius išteklius, kad būtų sustiprinta Reglamento (ES) 2021/1058 12 straipsnyje nurodyta Europos miestų iniciatyva. Be to, siekiant palengvinti pagrindinių novatoriškų veiksmų, nustatytų pagal Europos miestų iniciatyvą, įgyvendinimą, tokiems veiksmams turėtų būti taikoma supaprastinta atrankos procedūra paramai pagal sanglaudos politikos programas gauti. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę perskirstyti ERPF lėšas iš savo programų pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą Reglamento (ES) 2021/1058 13 straipsnyje nurodytai Tarpreigioninių investicijų į inovacijas priemonei, taip suteikiant daugiau lankstumo išteklių naudojimui;
- (17) siekiant supaprastinti įgyvendinimą ir paspartinti investicijas, dera atlikti papildomus tikslinius reglamentavimo sistemas, kuria reglamentuojamas TPF naudojimas, pakeitimus. Visų pirma galimybė taikyti supaprastintą veiksmų, kuriems suteiktas pažangumo ženklas, atrankos procedūrą turėtų būti taikoma ir TPF. Be to, reikėtų panaikinti siektinų reikšmių peržiūros apribojimus, kad būtų užtikrintas būtinas lankstumas kintant įgyvendinimo aplinkybėms;
- (18) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą perorientuoti investicijas į ypatingos svarbos prioritetus, taip pat supaprastinti ir paspartinti politikos įgyvendinimą iš dalies pakeičiant reglamentus (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, valstybės narės negali deramai pasiekti, o to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

- (19) todėl reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (20) atsižvelgiant į neatidėliotiną poreikį dėl aktualių geopolitinių iššūkių sudaryti sąlygas ypatingos svarbos investicijoms, visų pirma į gynybos pajėgumus, šis reglamentas turėtų įsigaliooti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2021/1058 iš dalies keičiamas taip:

- (1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:
- i) a punktas papildomas vii papunkčiu:
- „vii) didinant pramonės pajėgumus, kad būtų skatinamas dvejopas naudojimas ir gynybos pajėgumų didinimas.“;
- ii) b punkto v papunktis pakeičiamas taip:
- „v) skatinant saugią prieigą prie vandens, tvarią vandentvarką ir hidrologinį atsparumą.“;
- iii) pridedami xi ir xii punktai:
- „xi) skatinant galimybes gauti įperkama būstą ir susijusias reformas;
- xii) skatinant energetikos jungtis ir susijusią perdavimo infrastruktūrą, taip pat įkrovimo infrastruktūros diegimą.“;
- iv) c punktas papildomas iii papunkčiu:
- „iii) plėtojant atsparią gynybos arba dvejopo naudojimo infrastruktūrą, siekiant skatinti karinį mobilumą Sąjungoje.“;
- v) d punktas papildomas vii papunkčiu:
- „vii) skatinant galimybes gauti įperkama būstą ir susijusias reformas.“;
- vi) e punkto pirma pastraipa papildoma iii punktu:
- „iii) skatinant integruotą teritorinę plėtrą, tuo tikslu suteikiant galimybę gauti įperkama būstą ir rengiant susijusias reformas visų rūšių teritorijose.“;
- vii) 1 dalis papildoma šia pastraipa:
- „Veiksmams, remiamais pagal c punkto iii papunktyje nustatytą konkretų tikslą, atitinkamais atvejais daugiausia dėmesio skiriama vienam ar keliems iš keturių ES prioritetinių karinio mobilumo koridorių, kuriuos valstybės narės nustatė [2025 m. kovo 18 d.] Tarybos priimtų Karinių reikalavimų dėl karinio mobilumo ES ir už jos ribų II priede [dok. ST 6728/25 ADD1]. Remiami veiksmams, kurie yra tų koridorių dalis, turi atitikti infrastruktūros reikalavimus, nustatytus įgyvendinimo aktuose, grindžiamuose Reglamento (ES) 2021/1153 12 straipsnio 2 dalimi.“;
- b) 1a dalies pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:

„Ištekliai pagal 1 dalies a punkto vi papunktyje ir b punkto ix papunktyje nurodytą konkretų tikslą programuojami pagal konkrečius prioritetus, atitinkančius atitinkamą politikos tikslą.

Be Reglamento (ES) 2021/1060 90 straipsnio 1 ir 2 dalyse arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1059 51 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse numatyto programai skiriamo metinio išankstinio finansavimo, Komisija kaip išimtinį vienkartinį išankstinį finansavimą išmoka 30 % tiems prioritetams skirtų asignavimų, kaip nustatyta sprendime, kuriuo patvirtinamas programos dalinis pakeitimas*. Tos išimtinio išankstinio finansavimo lėšos išmokamos, jeigu programos dalinis pakeitimas Komisijai pateikiamas ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. Jos išmokamos per 60 dienų nuo Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas programos dalinis pakeitimas, priėmimo dienos.

---

* 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis, (OL L 231, 2021 6 30, p. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).“;

c) įterpiama 1c dalis:

„1c. Ištekliai pagal 1 dalies a punkto vii papunktyje, b punkto v papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje, c punkto iii papunktyje, d punkto vii papunktyje ir e punkto iii papunktyje nurodytus konkrečius tikslus programuojami pagal specialius prioritetus, atitinkančius atitinkamą politikos tikslą.

Be Reglamento (ES) 2021/1060 90 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyto programai skiriamo metinio išankstinio finansavimo, Komisija kaip išimtinį vienkartinį išankstinį finansavimą išmoka 30 % tiems prioritetams skirtų asignavimų, kaip nustatyta sprendime, kuriuo patvirtinamas programos dalinis pakeitimas. Tos išimtinio išankstinio finansavimo lėšos išmokamos, jeigu programos dalinis pakeitimas Komisijai pateikiamas ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. Jos išmokamos per 60 dienų nuo Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas programos dalinis pakeitimas, priėmimo dienos.

Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 90 straipsnio 5 dalį, sumokėta išimtinio išankstinio finansavimo suma Komisijos sąskaitose patvirtinama ne vėliau kaip paskutiniais ataskaitiniais metais.

Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 90 straipsnio 6 dalį, visos iš išimtinio išankstinio finansavimo gautos palūkanos panaudojamos atitinkamai programai taip pat kaip ir ERPF lėšos ir įtraukiamos į paskutinių ataskaitinių metų sąskaitas.

Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 97 straipsnio 1 dalį, išimtinis išankstinis finansavimas negali būti sustabdomas.

Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 105 straipsnio 1 dalį, į išankstinį finansavimą, į kurį turi būti atsižvelgta apskaičiuojant panaikintinas sumas, įtraukiamos išmokėtos išimtinio išankstinio finansavimo sumos.

Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/1060 112 straipsnio, didžiausia bendro finansavimo norma specialiems prioritetams, kurie nustatyti šio straipsnio 1

dalies a punkto vii papunktyje, b punkto v papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje, c punkto iii papunktyje, d punkto vii papunktyje ir e punkto iii papunktyje nurodytiems konkrečioms tikslams remti, yra 100 %.“;

d) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Sanglaudos fondo lėšomis remiamas 2 ir 3 PT, įskaitant šio straipsnio 1 dalies b punkto x papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje ir c punkto iii papunktyje nustatytus konkrečius tikslus, kiek tokia parama atitinka paramos aprėptį, nustatytą 6 ir 7 straipsniuose.“;

e) 4 dalies pirma pastraipa papildoma d punktu:

„d) prisidedama prie reformų įgyvendinimo.“;

(2) 4 straipsnio 10 dalis pakeičiama taip:

„10. Šio straipsnio 6 dalyje nustatytų paramos telkimo pagal temas reikalavimų laikomasi visu programavimo laikotarpiu, įskaitant atvejus, kai ERPF asignavimai perkeliama tarp vienos programos ar skirtingų programų prioritetų ir atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį. Kai valstybė narė pateikia prašymą iš dalies pakeisti programą pagal Reglamento (ES) 2021/1060 24 straipsnį, sumos, numatytos šio straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje ir b punkto ix papunktyje nurodytiems konkrečioms tikslams, taip pat šio straipsnio 1 dalies a punkto vii papunktyje, b punkto v papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje, c punkto iii papunktyje, d punkto vii papunktyje ir e punkto iii papunktyje nurodytiems konkrečioms tikslams, gali būti įskaičiuojamos į sumas, reikalingas 1 arba 2 PT, arba padalijamos tarp šių dviejų tikslų.“;

(3) 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

(1) e punktas pakeičiamas taip:

„e) tais atvejais, kai prisidedama prie šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto vi ir vii papunkčiuose nustatytų konkrečių tikslų pagal 1 PT arba 3 straipsnio 1 dalies b punkto ix papunktyje nustatyto konkretaus tikslo pagal 2 PT;“;

(2) pridedamas f punktas:

„f) tais atvejais, kai prisidedama prie bendriems Europos interesams svarbaus projekto, kurį Komisija patvirtino pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481, kartu ir toliau išlaikant dėmesį MVĮ;“;

(3) pridedamas g punktas:

„g) kai palengvinamas pramonės prisitaikymas, susijęs su gamybos procesų ir produktų dekarbonizavimu.“;

ii) antra pastraipa išbraukiama;

b) pridedamos 10 ir 11 dalys:

„10. Be Reglamento (ES) 2021/1060 14 straipsnyje nustatytų galimybių, valstybės narės, atitinkamoms vadovaujančiosioms institucijoms sutikus, gali skirti ERPF ir Sanglaudos fondo išteklius „InvestEU“ fondo valstybių narių skyriui, kad jie būtų

panaudoti per „InvestEU“ finansinę priemonę, kuri turi būti nustatyta [Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/523 10a straipsnyje]*. Tokiems įnašams taikomos Reglamento (ES) 2021/1060 14 straipsnyje nustatytos procedūros ir jie įtraukiami apskaičiuojant tame straipsnyje nustatytas viršutines ribas. Išteklių, gauti iš sumų, skirtų „InvestEU“ finansinei priemonei pagal Reglamento (ES) 2021/1060 14 straipsnį, arba joms priskirtini išteklių suteikiami valstybei narei pagal susitarimą dėl įnašo ir naudojami paramai siekiant to paties tikslo ar tikslų finansinių priemonių arba biudžeto garantijų forma.

11. Be Reglamento (ES) 2021/1060 73 straipsnio 4 dalyje nustatytų galimybių, projektams, tiesiogiai įtrauktiems į bendriems Europos interesams svarbų projektą, kurį Komisija patvirtino pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 8481, vadovaujančioji institucija gali nuspręsti skirti paramą iš ERPF tiesiogiai, jei tokie veiksmai atitinka Reglamento (ES) 2021/1060 73 straipsnio 2 dalies a, b ir g punktuose nustatytus reikalavimus.

---

* 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017, (OL L 107, 2021 3 26, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).“;

(4) 7 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punktas iš dalies keičiamas taip:

„b) investicijos, kuriomis siekiama mažinti dėl Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytos veiklos (išskyrus veiklą, kuriai suteiktas pažangumo ženklas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/1060 2 straipsnio 45 punkte) išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki;“;

b) h punktas papildomas iv papunkčiu:

„iv) investicijas į veiksmus, kuriems pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/856 skelbiamame kvietime teikti pasiūlymus suteiktas suverenumo ženklas pagal Reglamento (ES) 2024/795 4 straipsnio 1 dalį.“;

(5) įterpiamas 7a straipsnis:

„7a straipsnis

Konkrečios nuostatos, susijusios su laikotarpio vidurio peržiūra, ir susijęs lankstumas

1. Komisija kaip papildomą vienkartinį išankstinį finansavimą 2026 m. išmoka 4,5 % visos ERPF ir Sanglaudos fondo paramos, kaip nustatyta sprendime, kuriuo patvirtinamas programos dalinis pakeitimas. Ši vienkartinio išankstinio finansavimo procentinė dalis padidinama iki 9,5 % programoms, įgyvendinamoms pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir apimančioms vieną ar daugiau NUTS 2 regionų, besiribojančių su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, su sąlyga, kad programa neapima visos valstybės narės teritorijos. Jei valstybės narės NUTS 2 regionai, besiribojantys su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, yra įtraukti tik į programas, apimančias visą tos valstybės narės teritoriją, toms programoms taikomas šioje dalyje nustatytas padidintas išankstinis finansavimas.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas papildomas išankstinis finansavimas taikomas tik tuo atveju, jei atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą patvirtintas bent

15 % programos finansinių išteklių perskirstymas vienam ar keliems specialiems prioritetams, kurie nustatyti šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje, a punkto vii papunktyje, b punkto v papunktyje, b punkto ix papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje, c punkto iii papunktyje, d punkto vii papunktyje ir e punkto iii papunktyje nurodytiems konkreitiems tikslams, su sąlyga, kad programos dalinis pakeitimas pateikiamas ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d.

Apskaičiuojant pagal Reglamento (ES) 2021/1060 105 straipsnį panaikintinas sumas, išankstinio finansavimo suma, mokėtina valstybei narei dėl programos dalinių pakeitimų perskirstant antroje pastraipoje nurodytus prioritetus, įskaičiuojama į 2025 m. atliktus mokėjimus, su sąlyga, kad prašymas iš dalies pakeisti programą pateiktas 2025 m.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/1060 63 straipsnio 2 dalies ir 105 straipsnio 2 dalies, išlaidų tinkamumo finansuoti, išlaidų kompensavimo ir įsipareigojimų panaikinimo terminas yra 2030 m. gruodžio 31 d. Ta nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik tuo atveju, jei patvirtinami programos daliniai pakeitimai, kuriais atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą bent 15 % programos finansinių išteklių perskirstoma vienam ar daugiau specialių prioritetų, kurie nustatyti šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje, a punkto vii papunktyje, b punkto v papunktyje, b punkto ix papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje, c punkto iii papunktyje, d punkto vii papunktyje ir e punkto iii papunktyje nurodytiems konkreitiems tikslams.

3. Prašymuose iš dalies pakeisti programą pagal Reglamento (ES) 2021/1060 24 straipsnį valstybės narės gali prašyti ERPF išteklius, užprogramuotus pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą, perskirstyti Europos miestų iniciatyvai ir Tarpreigioninių investicijų į inovacijas priemonėms, nurodytoms atitinkamai šio reglamento 12 ir 13 straipsniuose. Perskirstyti ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės labui. Tokie perskirstymai nėra perkėlimas, kaip tai suprantama pagal Reglamento (ES) 2021/1060 26 straipsnį.

4. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/1060 112 straipsnio, didžiausia bendro finansavimo norma, skiriama programų, įgyvendinamų pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir apimančių vieną ar daugiau NUTS 2 regionų, kurie ribojasi su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, prioritetams, yra 100 %. Didesnė bendro finansavimo norma netaikoma programoms, apimančioms visą atitinkamos valstybės narės teritoriją, išskyrus atvejus, kai tie regionai įtraukiami tik į programas, apimančias visą tos valstybės narės teritoriją. Nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik tuo atveju, kai atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą patvirtintas bent 15 % programos finansinių išteklių perskirstymas vienam ar keliems specialiems prioritetams, kurie nustatyti šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje, a punkto vii papunktyje, b punkto v papunktyje, b punkto ix papunktyje, b punkto xi papunktyje, b punkto xii papunktyje, c punkto iii papunktyje, d punkto vii papunktyje ir e punkto iii papunktyje nurodytiems konkreitiems tikslams, su sąlyga, kad programos dalinis pakeitimas pateikiamas ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d.

5. Be kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo, kuris turi būti pateiktas pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnio 2 dalį, valstybės narės, atsižvelgdamos į konkrečius tikslus, nustatytus Reglamentu (ES) XXXX/XXXX [šis reglamentas], gali per 2 mėnesius nuo Reglamento (ES) XXXX/XXXX [šis reglamentas] įsigaliojimo iš naujo pateikti papildomą

vertinimą ir susijusius prašymus iš dalies pakeisti programą. Taikomi Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnio 3 dalyje nustatyti terminai.

6. Jei Sanglaudos fondo įnašas klimato srityje, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/1060 6 straipsnio 1 dalyje, viršytų 37 % visų jam skirtų asignavimų siektiną reikšmę, apskaičiuojant ERPF įnašą klimato srityje gali būti atsižvelgiama į tą siektiną reikšmę viršijančią sumą, kad būtų pasiekta 30 % visų jam skirtų asignavimų siektina reikšmė. Apskaičiuojant Sanglaudos fondo įnašą klimato srityje gali būti atsižvelgiama į sumas, viršijančias ERPF klimato srities įnašo siektiną reikšmę – 30 % visų jam skirtų asignavimų.“;

(6) 12 straipsnis papildomas 4 dalimi:

„4. Novatoriškiems veiksams, kurie yra įvertinti kvietime teikti pasiūlymus pagal Europos miestų iniciatyvą ir atitinka minimaliuosius to kvietimo kokybės reikalavimus ir kurie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų, Komisija gali suteikti pažangumo ženklą.

Pažangumo ženklo tikslais Europos miestų iniciatyva laikoma kitu Sąjungos šaltiniu, kuris skiriasi nuo programų, įgyvendinamų ir rengiamų pagal Reglamento (ES) 2021/1060 7 straipsnį.“;

(7) I priede 1 lentelė iš dalies keičiama taip:

a) 1 politikos tikslo skiltyje pridedama ši eilutė:

	„vii) Didinti pramonės pajėgumus, siekiant skatinti dvejopą naudojimą ir gynybos pajėgumų didinimą	Bet kuris RCO, nurodytas i ir iii papunkčiuose konkrečių tikslų atveju RCO 128 – paramą gavusios įmonės, visų pirma susijusios su pastangomis skatinti dvejopo naudojimą ir gynybos pajėgumų didinimą („RearmEU“) įmonės	Bet kuris RCR, nurodytas i ir iii papunkčiuose konkrečių tikslų atveju“;
--	--	---	--

b) 2 politikos tikslo skiltyje v konkrečiam tikslui skirta eilutė pakeičiama taip:

	„v) Skatinti saugią prieigą prie vandens, tvarią vandentvarką ir hidrologinį atsparumą	RCO 30 – viešojo vandens tiekimo paskirstymo sistemų naujų arba atnaujintų vamzdynų ilgis – km	RCR 41 – gyventojai, prisijungę prie geresnio viešojo vandens tiekimo – asmenų skaičius RCR 42 –
--	--	--	---

		RCO 31 – viešojo nuotekų surinkimo tinklo naujų arba atnaujintų vamzdžių ilgis – km RCO 32 – nauji arba modernizuoti nuotekų valymo pajėgumai – gyventojų ekvivalentas	gyventojai, prisijungę bent prie antrinių viešojo nuotekų valymo įrenginių – asmenų skaičius RCR 43 – viešojo vandens tiekimo paskirstymo sistemų vandens nuostoliai – kubiniai metrai per metus“;
--	--	---	---

c) 2 politikos tikslo skiltis papildoma šiomis eilutėmis:

	„xi) Skatinti galimybes gauti įperkama būstą ir susijusias reformas	RCO 18 – įperkami būstai, kurių energinis naudingumas pagerintas – būstų skaičius RCO 65 – naujų arba modernizuotų įperkamų ir socialinių būstų talpumas – asmenų skaičius RCO 130 – su įperkamų ir socialiniu būstu susijusios reformos – skaičius	RCR 26 – metinis pirminės energijos suvartojimo kiekis (iš kurio: įperkami būstai, viešieji pastatai, įmonės, kita) – MWh per metus RCR 29 – numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – CO ₂ ekv. tonomis per metus RCR 67 – naujų arba modernizuotų įperkamų ir socialinių būstų naudotojų skaičius per metus – naudotojų skaičius per metus
	xii) Skatinti energetikos jungtis ir susijusią perdavimo infrastruktūrą ir diegti įkrovimo infrastruktūrą	RCO 59 – alternatyviųjų degalų infrastruktūra (degalų papildymo / įkrovimo punktai) RCO 131 – energijos perdavimo tinklo	

		linijos ir jungtys – naujos nutiestos arba patobulintos“;	
--	--	---	--

d) 3 politikos tikslo skiltis papildoma šia eilute:

	„iii) Sukurti atsparią gynybos arba dvejojo naudojimo infrastruktūrą, siekiant skatinti karinį mobilumą Sąjungoje	Bet kuris RCO, nurodytas i ir ii papunkčiuose konkrečių tikslų atveju RCO 129 – infrastruktūra, pritaikyta prie karinio mobilumo reikalavimų	Bet kuris RCR, nurodytas i ir ii papunkčiuose konkrečių tikslų atveju“;
--	---	---	---

e) 4 politikos tikslo skiltis papildoma šia eilute:

	„vii) Skatinti galimybes gauti įperkama būstą ir susijusias reformas	RCO 18 – būstai, kurių energinis naudingumas pagerintas – būstų skaičius RCO 65 – naujų arba modernizuotų socialinių įperkamu būstų talpumas – asmenų skaičius RCO 130 – su įperkamą ir socialiniu būstu susijusios reformos – skaičius	RCR 26 – metinis pirminės energijos suvartojimo kiekis (iš kurio: būstai, viešieji pastatai, įmonės, kita) – MWh per metus RCR 29 – numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – CO ₂ ekv. tonomis per metus RCR 67 – naujų arba modernizuotų įperkamu ir socialinių būstų naudotojų skaičius per metus – naudotojų skaičius per
--	--	---	---

			metus“;
--	--	--	---------

f) 5 politikos tikslo skiltis papildoma šia eilute:

	„iii) Skatinti integruotą teritorinę plėtrą suteikiant galimybę gauti įperkama būstą ir rengiant susijusias reformas visų rūšių teritorijose	RCO 18 – būstai, kurių energinis naudingumas pagerintas – būstų skaičius RCO 65 – naujų arba modernizuotų įperkamu ir socialinių būstų talpumas – asmenų skaičius RCO 130 – su įperka ir socialiniu būstu susijusios reformos – skaičius	RCR 26 – metinis pirminės energijos suvartojimo kiekis (iš kurio: būstai, viešieji pastatai, įmonės, kita) – MWh per metus RCR 29 – numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – CO ₂ ekv. tonomis per metus RCR 67 – naujų arba modernizuotų įperkamu ir socialinių būstų naudotojų skaičius per metus – naudotojų skaičius per metus“.
--	--	--	---

2 straipsnis

Reglamentas (ES) 2021/1056 iš dalies keičiamas taip:

(1) 8 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) pirma pastraipa papildoma p punktu:

„p) galimybių gauti įperkama būstą ir susijusių reformų skatinimą.“;

b) ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„TPF taip pat gali remti gamybines investicijas į įmones, kurios nėra MVI, kartu išlaikant dėmesį MVI, nepriklausomai nuo to, ar pagal šio reglamento 11 straipsnio 2 dalies h punktą buvo atlikta trūkumų analizė, ir nepriklausomai nuo jos rezultatų. Tokios investicijos atitinka reikalavimus tik tuo atveju, jeigu dėl jų nereikia vykdyti perkėlimo, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/1060

2 straipsnio 27 punkte. Teikiant tokią paramą nereikalaujama peržiūrėti teritorinio teisingos pertvarkos plano, jeigu tokia peržiūra būtų išimtinai susijusi su trūkumų analize. Atrankos procese atsižvelgiama į pameistrystę ir darbo vietas, švietimą ar mokymą naujiems įgūdžiams įgyti.“;

c) pridedama ši pastraipa:

„Veiksmams, kuriems suteiktas pažangumo ženklas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/1060 2 straipsnio 45 punkte, ir projektams, tiesiogiai įtrauktiems į bendriems Europos interesams svarbų projektą, kurį Komisija patvirtino pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Komunikatą C(2021) 848, vadovaujančioji institucija gali nuspręsti tiesiogiai skirti TPF paramą, jei tokiais veiksmais prisidedama prie šio reglamento 2 straipsnyje nustatyto konkretaus tikslo ir teritorinių teisingos pertvarkos planų įgyvendinimo.“;

(2) 9 straipsnio d punktas pakeičiamas taip:

„d) investicijos, susijusios su iškastinio kuro gamyba, perdirbimu, transportavimu, platinimu, sandėliavimu ar deginimu, išskyrus investicijas į veiksmus, kuriems pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/856 skelbiamame kvietime teikti pasiūlymus suteiktas suverenumo ženklas pagal Reglamento (ES) 2024/795 4 straipsnio 1 dalį.“;

(3) 10 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Kai TPF ištekliai programuojami kaip prioritetai programoje, į kurią taip pat yra įtraukta ERPF arba Sanglaudos fondo išteklių, be kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo, kuris turi būti pateiktas pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnio 2 dalį, valstybės narės, atsižvelgdamos į konkrečius tikslus, nustatytus Reglamentu (ES) XXXX/XXXX [šis reglamentas], gali per 2 mėnesius nuo Reglamento (ES) XXXX/XXXX [šis reglamentas] įsigaliojimo iš naujo pateikti papildomą vertinimą ir susijusius prašymus iš dalies pakeisti programą. Taikomi Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnio 3 dalyje nustatyti terminai.

Jei tokiai programai taikomas pratęstas išlaidų tinkamumo finansuoti, išlaidų kompensavimo ir įsipareigojimų panaikinimo terminas pagal Reglamento (ES) 2021/1058 7a straipsnį, toks ilgesnis terminas taikomas ir TPF ištekliams.“;

(4) 11 straipsnio 2 dalies i punktas pakeičiamas taip:

„i) jei parama teikiama investicijoms, kuriomis siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų vykdant Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytą veiklą, kiekį, remtinų veiksmų sąrašas ir pagrindimas, kad jais prisidedama prie perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, o dėl jų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažinamas tiek, kad būtų mažesnis už atitinkamus santykinius taršos rodiklius, nustatytus nemokamiems apyvartiniais taršos leidimams suteikti pagal Direktyvą 2003/87/EB, su sąlyga, kad tie veiksmai yra reikalingi dideliame darbo vietų skaičiui apsaugoti.“;

(5) 12 straipsnio 2 dalies trečias sakiny išbraukiamas.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja [diena] po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

**TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ
ASPEKTŲ PAŽYMA**

1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	3
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	3
1.2.	Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys).....	3
1.3.	Tikslas (-ai)	3
1.3.1.	Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai).....	3
1.3.2.	Konkretus (-ūs) tikslas (-i)	3
1.3.3.	Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis	3
1.3.4.	Veiklos rezultatų rodikliai.....	3
1.4.	Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:	4
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	4
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradžios tvarkaraštį	4
1.5.2.	ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmams užtikrinama vertė, papildanti vertė, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.	4
1.5.3.	Panašios patirties išvados	4
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis	5
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą.....	5
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė	6
1.7.	Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)	6
2.	VALDYMO PRIEMONĖS.....	8
2.1.	Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės	8
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os)	8
2.2.1.	Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas.....	8
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)	8
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą).....	8
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	9
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	10
3.1.	Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis	10
3.2.	Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams.....	12

3.2.1.	Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka.....	12
3.2.1.1.	Patvirtinto biudžeto asignavimai.....	12
3.2.1.2.	Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai	17
3.2.2.	Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas.....	22
3.2.3.	Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka	24
3.2.3.1.	Patvirtinto biudžeto asignavimai	24
3.2.3.2.	Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai	24
3.2.3.3.	Iš viso asignavimų.....	24
3.2.4.	Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai.....	25
3.2.4.1.	Finansuojami iš patvirtinto biudžeto.....	25
3.2.4.2.	Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis	26
3.2.4.3.	Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai	26
3.2.5.	Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga.....	28
3.2.6.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa	28
3.2.7.	Trečiųjų šalių įnašai	28
3.3.	Numatomas poveikis pajamoms	29
4.	SKAITMENINIAI ASPEKTAI.....	29
4.1.	Skaitmeninės svarbos reikalavimai	30
4.2.	Duomenys	30
4.3.	Skaitmeniniai sprendimai.....	31
4.4.	Sąveikumo vertinimas.....	31
4.5.	Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės	32

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1056 ir Reglamentas (ES) 2021/1058 [...]

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Sanglaudos politika: Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), Sanglaudos fondas ir Teisingos pertvarkos fondas (TPF)

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Sanglaudos politikos fondai ir TPF teikia finansavimą darniam ES vystymuisi remti, vykdant veiksmus, kuriais stiprinama jos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda.

Prisidėdami prie šio visa apimančio tikslo, fondai taip pat padeda siekti pagrindinių politikos tikslų, be kita ko, stiprinti bendrą ES konkurencingumą bei strateginį savarankiškumą, spręsti su žaliaja, skaitmenine ir socialine pertvarka susijusius uždavinius ir pasinaudoti su ja susijusiomis galimybėmis.

1.3.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-i)

1 konkretus tikslas

Paspartinti 2021–2027 m. sanglaudos politikos programų įgyvendinimą didinant lankstumą ir numatant supaprastinimo sritis sanglaudos politikos fondų panaudojimui.

2 konkretus tikslas

Trumpuoju laikotarpiu reaguojant į pastarojo meto geopolitinius įvykius, pagal 2021–2027 m. programas iš sanglaudos politikos fondų teikti paramą su gynyba susijusioms investicijoms, valstybėms narėms suteikiant papildomų galimybių didinti investicijas į gynybos sektorių ir stiprinti gamybos pajėgumus bei atsparią dvejopo naudojimo infrastruktūrą.

Akcentuoti, kad svarbu spręsti būsto krizę, 2021–2027 m. reglamentavimo sistemoje sukuriant paskatas investicijoms į įperkama būstą.

Akcentuoti strateginę saugios prieigos prie vandens ir tvarios bei atsparios vandentvarkos svarbą, 2021–2027 m. reglamentavimo sistemoje sukuriant paskatas investicijoms į atitinkamus projektus.

Įveikti konkrečius su Ukraina, Rusija ir Baltarusija besiribojančių regionų teritorinius iššūkius.

1.3.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

1 konkretus tikslas

Kuo labiau padidinti ERPF ir Sanglaudos fondui pagal 2021–2027 m. DFP skirtų išteklių ir Teisingos pertvarkos fondui pagal 2021–2027 m. DFP ir NGEU skirtų išteklių naudojimą siekiant reglamentuose nustatytų politikos tikslų.

2 konkretus tikslas

Didesni gynybos sektoriaus įmonių gamybos pajėgumai ir ypatingos svarbos judumo infrastruktūros pritaikymas prie kylančių ypatingos svarbos judumo infrastruktūros gynybos iššūkių.

Didesnė parama konkreitiems uždaviniams, kurių kyla su Rusija, Baltarusija ir Ukraina besiribojantiems regionams, spręsti.

Investicijų, kuriomis remiamas ES konkurencingumas, diegimas.

Investicijų į įperkamu būstų statybos ir renovacijos projektus diegimas.

Investicijų į projektus, kuriais didinamas ES hidrologinis atsparumas ir gerinama tvari vandentvarka, diegimas.

1.3.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

1 konkretus tikslas

Finansiniai duomenys apie sumas, susijusias su valstybių narių atrinktais ir įgyvendinamais veiksmais, ir apie valstybėms narėms iš ES biudžeto išmokėtas sumas.

2 konkretus tikslas

128 bendras produkto rodiklis – paramą gavusių įmonių, visų pirma susijusių su pastangomis skatinti gynybos pajėgumų didinimą, skaičius („RearmEU“) – įmonių skaičius

129 bendras produkto rodiklis – kelių ir geležinkelių tiltai, pastatyti arba modernizuoti dvejopam naudojimui – skaičius

65 bendras produkto rodiklis – naujo arba modernizuoto socialinio būsto talpumas – asmenų skaičius

43 bendras rezultato rodiklis – viešojo vandens tiekimo paskirstymo sistemų vandens nuostoliai – kubiniai metrai per metus

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁸

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

⁸ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradžios tvarkaraštį

Pastarojo meto ekonominiai ir geopolitiniai įvykiai į pirmą planą išskėlė svarbius prioritetus, kuriems įgyvendinti reikia didelių investicijų. Sanglaudos politika suteikia tvirtą pagrindą tokioms investicijoms, o konkrečios investicijos, kurioms taikomas šis pakeitimas, jau iš esmės galimos pagal dabartinę teisinę sistemą, kuria reglamentuojami fondai. Taigi jos jau atitinka bendrą tikslą stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą. Tačiau reikia didinti investicijų tempą ir apimtį. Šiuo metu atliekama 2021–2027 m. sanglaudos politikos programų laikotarpio vidurio peržiūra suteikia itin svarbią progą įvertinti, kaip šios programos gali padėti siekti politikos tikslų. Todėl šiuo pakeitimu sukuriamos paskatos ir suteikiamas lankstumas, kad valstybės narės šioms prioritetams galėtų skirti daugiau dėmesio pasinaudojant DFP ištekliais per palyginti trumpą laikotarpį.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmis užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.

Apskritai

Šiuo pakeitimu siekiama suteikti valstybėms narėms galimybę nukreipti būtiną sanglaudos politikos finansavimą investicijoms į prioritetines politikos sritis, taip pat išlaikyti ir stiprinti ES ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą.

1 konkretus tikslas

Sanglaudos politikos finansavimas yra labai svarbus ekonominiam stabilumui, teisingumui ir integracijai ES. Jis atlieka labai svarbų vaidmenį mažinant regioninius skirtumus ir užtikrinant subalansuotą vystymąsi visose valstybėse narėse. Taip užtikrinama, kad visi regionai turėtų išteklių augti, diegti inovacijas ir prisitaikyti prie būsimų iššūkių, kartu skatinant ES masto solidarumą. Siekiant užtikrinti reikiamą viešojo finansavimo lygį valstybėse narėse ir pasiekti Sutartyje įtvirtintus sanglaudos tikslus, labai svarbu išlaikyti ir spartinti lėšų iš ES biudžeto srautą į valstybes nares.

2 konkretus tikslas

Gynyba. 2022 m. kovo mėn. Versalio deklaracijoje, taip pat komunikatuose JOIN(2022) 24 ir COM(2022) 60 jau nurodyta, kad ES turi stiprinti savo pasirengimą, pajėgumus ir atsparumą, kad geriau apsaugotų savo piliečius. Pastaraisiais mėnesiais sparčiai kintančios geopolitinės aplinkybės parodė, kad reikia dėti daugiau pastangų. 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžiama, kad „Europa turi tapti autonomiškesnė, labiau atsakinga už savo pačios gynybą ir geriau pasirengusi savarankiškai veikti ir atremti neatidėliotinus ir būsimus iššūkius bei grėsmes laikantis 360° požiūrio“. Tuo tikslu ES sparčiau telks reikiamas priemonės ir finansavimą. Europos Vadovų Taryba „ragina Komisiją pasiūlyti papildomų gynybos finansavimo šaltinių ES lygmeniu, be kita ko, suteikiant papildomų galimybių ir paskatų visoms valstybėms narėms, remiantis objektyvumo, nediskriminavimo ir vienodo požiūrio į valstybes nares principais, panaudoti savo

esamus asignavimus pagal atitinkamas ES finansavimo programas, ir ragina skubiai pateikti atitinkamus pasiūlymus“.

Konkurencingumas. Pastaraisiais metais ES orientavosi į Europos ekonomikos konkurencingumo ir atsparumo stiprinimą strateginiuose sektoriuose ir jos priklausomybės mažinimą vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. STEP reglamentu jau suteikta daugiau galimybių remti strategines technologijas ir ypatingos svarbos sektorius naudojant sanglaudos politikos fondus. Pasiūlymu suteikiamas papildomas postūmis ES mastu investuoti į sritis, kurios yra svarbios būsimam ES konkurencingumui.

Įperkamas būstas. Pastarojo meto pragyvenimo išlaidų krizė paaštrino ilgalaikę būsto įperkamo problemą ES. Bendrąją tendenciją galima pastebėti visose valstybėse narėse, o politinėse gairėse pripažįstama, kad tai daro neigiamą poveikį sanglaudai. Tuo tikslu Komisijoje buvo įsteigta darbo grupė, o Europos Parlamente – specialusis Būsto komitetas. Atsižvelgiant į Europos įperkamo būsto plano bendrąjį tikslą, sanglaudos politikos programų laikotarpio vidurio peržiūra suteikia galimybę pabrėžti hidrologinio atsparumo svarbą ir užtikrinti paskatas, kurios leistų valstybėms narėms dalį savo sanglaudos politikos asignavimų skirti priemonėms, kuriomis remiamas įperkamas būstas.

Energetikos jungtys ir susijusi perdavimo infrastruktūra bei įkrovimo infrastruktūra. Siekiant remti tvarią ir atsparią energetikos sistemą, labai svarbu didinti energetinį saugumą ir integraciją, mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir didinti energetinę nepriklausomybę. Pagal sanglaudos politiką jau investuojama į išmaniųjų energetikos sistemų kūrimą ir įkrovimo infrastruktūros, kuria remiamas elektromobilumas, diegimą.

Vis dėlto, siekiant paspartinti investicijas šioje srityje ir pasiekti didesnę tarpvalstybinę energetikos integraciją, svarbu numatyti konkrečias paskatas energetikos jungtims ir susijusiai perdavimo infrastruktūrai skatinti, taip pat įkrovimo infrastruktūros, kuria remiamas elektromobilumas, diegimui.

Prieiga prie vandens ir tvari vandentvarka. Nepaisant išsamios ES teisinės sistemos, skirtos vandens ištekliams apsaugoti ir tvariai valdyti, dėl netinkamo struktūrinio vandens valdymo šių išteklių ir su vandeniu susijusių ekosistemų (įskaitant pakrančių ir jūrų ekosistemas) būklė toliau blogėja ir jie yra teršiami. Pastaruosius penkerius metus vis daugiau ES teritorijų patyrė potvynių, ilgai trunkančių sausrų ir vandens trūkumo poveikį, o padėtį dar labiau blogino klimato kaita, tarša ir biologinės įvairovės nykimas. Akivaizdus Europos hidrologinio atsparumo strategijos pagrindas – tarpvalstybinis ir kompleksinis vandens problemų pobūdis ir jų svarba įgyvendinant ES politiką ir įvairių sričių teisės aktus. Kol bus priimta ši strategija, sanglaudos politikos programų laikotarpio vidurio peržiūra suteikia galimybę skirti reikiamą finansavimą projektams, kuriais sprendžiami prieigos saugumo, tvarios vandentvarkos ir hidrologinio atsparumo klausimai.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Naujausi 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. reglamentų pakeitimai, susiję su COVID-19 krize, Rusijos karine agresija Ukrainoje, energetikos krize ir konkurencingumu (STEP), lėmė didelį lėšų, skiriamų atitinkamoms investicijoms remti, augimą.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šiuo pakeitimu nekeičiami esami sanglaudos politikos asignavimai ir juo siekiama padėti veiksmingai ir efektyviai paspartinti fondų investicijas.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Šiuo pakeitimu nekeičiama pagrindinė esamos sanglaudos politikos reglamentavimo sistemos struktūra ir nekeičiami nustatyti valstybių narių asignavimai. Juo siekiama akcentuoti ir skatinti paramos priemones, kurios jau yra įmanomos fondų taikymo srityje ir kuriomis papildomos investicijos pasitelkiant kitas finansavimo galimybes ES arba valstybių narių lygmeniu.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

trukmė ribota

- finansinis poveikis nuo 2026 m. iki 2029 m. mokėjimų asignavimams. Poveikio įsipareigojimų asignavimams nėra.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)⁹

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytos stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės toliau visapusiškai taikomos:

Programos stebėsenos komitetas: ne rečiau kaip kartą per metus

Metinė valstybės narės ir Komisijos veiklos rezultatų peržiūra

Duomenų teikimas pagal programą: penkis kartus per metus

Metinė kontrolės (audito) ataskaita.

Galutinė kiekvienos programos veiklos rezultatų ataskaita turi būti pateikta ne vėliau kaip 2031 m. vasario 15 d.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Pasiūlymu dėl dalinio keitimo nekeičiamas nei esamas pasidalijamojo valdymo biudžeto vykdymo metodas, nei Reglamente (ES) 2021/1060 apibrėžti įgyvendinimo mechanizmai, mokėjimo tvarka ar kontrolės strategijos.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Jokios konkrečios rizikos nenustatyta. Pasiūlymu dėl dalinio keitimo struktūriškai nekeičiama sanglaudos politikos programų rizikos valdymo ir kontrolės struktūra; ji laikoma tinkama numatomoms investicijoms.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Sanglaudos politikos kontrolės sistema lieka nepakitusi ir visapusiškai taikytina. Ji parengtas siekiant apsaugoti ES finansinius interesus ir pakoreguota per kelis programavimo laikotarpius, kad būtų atsižvelgta į Europos Audito Rūmų ir OLAF rekomendacijas.

⁹ Informacija apie biudžeto vykdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BUDGpedia“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Valstybės narės turi laikytis esamos sanglaudos politikos kontrolės sistemos ir turėti valdymo ir kontrolės sistemą, kuri sudarytų sąlygas pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencijai, nustatymui bei panaikinimui ir pranešimui apie juos.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ¹⁰	ELPA šalių ¹¹	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ¹²	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
H2a	05 02 01 ERPF – Veiklos sąnaudos	Skirt.	NE	NE	NE	NE
H2a	05 03 01 SF – Veiklos sąnaudos	Skirt.	NE	NE	NE	NE

¹⁰ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

¹¹ ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹² Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		Numeris	H2a				
GD: REGIO.			Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
Veiklos asignavimai							
05.0201 ERPF veiklos sąnaudos	Įsipareigojimai	(1a)			0,000	0,000	0,000
	Mokėjimai	(2a)			[3 060 000]	[-3 060 000]	0,000
05.0301 SF veiklos sąnaudos	Įsipareigojimai	(1b)			0,000	0,000	0,000
	Mokėjimai	(2b)			[540 000]	[-540 000]	0,000
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ¹³							
Biudžeto eilutė		(3)					0,000
IŠ VISO asignavimų REGIO GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	[3 600 000]	[-3 600 000]	0,000
			Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

¹³ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

			Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	IŠ VISO DFP 2021–2027	
Mokėjimai		(5)	0,000	0,000	[3 600 000]	[-3 600 000]	0,000	
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų konkrečių programų rinkinio lėšomis		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
IŠ VISO asignavimų pagal 2a IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ daugiametėje finansinėje programoje	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,000	0,000	[3 600 000]	[-3 600 000]	0,000	
• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		Įsipareigojimai	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	
		Mokėjimai	(5)	0,000	0,000	[3 600 000]	^{[-} 3 600 000]	0,000
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
IŠ VISO asignavimų pagal 1–6 išlaidų kategorijas daugiametėje finansinėje programoje (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,000	0,000	[3 600 000]	^{[-} 3 600 000]	0,000	

Remiantis numatomu pasiūlymo įgyvendinimu, 2026 m. mokėtina bendra papildomo išankstinio finansavimo suma bus **[16,1 mlrd.] EUR**. Kartu, atsižvelgiant į mokėjimų prognozes ir įgyvendinimo pokyčius, apskaičiuota, kad grynasis poveikis biudžetui sudarys [3,6] mlrd. EUR ir ši suma bus įtraukta į 2026 m. biudžeto projektą. Poveikis biudžetui DFP laikotarpiu yra neutralus.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“ ¹⁴
--	----------	--

¹⁴ Reikiami asignavimai turėtų būti nustatomi remiantis atitinkamame tinklalapyje „BUDGpedia“ pateiktais metinių vidutinių išlaidų duomenimis..

GD: <.....>	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	IŠ VISO DFP 2021– 2027
• Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO <....> GD	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Asignavimai					

GD: <.....>	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	IŠ VISO DFP 2021– 2027
• Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO <....> GD	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Asignavimai					

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
---	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	IŠ VISO DFP 2021–2027
IŠ VISO asignavimų pagal 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
daugiamečioje finansinėje programoje	Mokėjimai	0,000	0,000	[3 600 000]	[– 3 600 000]	0,000

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas (decentralizuotų agentūrų atveju nepildoma)

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus		Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 skirsnį)	IŠ VISO
	ATLIKTI DARBAI						

↓	Rūšis ¹⁵	Vidutinis sąnaudos	Skaicius	Sanaudos	Skaicius	Sanaudos	Skaicius	Sanaudos	Skaicius	Sanaudos	Skaicius	Sanaudos	Skaicius	Sanaudos	Skaicius	Sanaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS ¹⁶ ...																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
– Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO																		

¹⁵ Atlikti darbai – tai būsiami produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

¹⁶ Apibūdinta 1.3.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniamis asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Žmogiškieji išteklių	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Tarpinė suma pagal 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					
Žmogiškieji išteklių	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Tarpinė suma, neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, , ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos , pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji išteklių naudojami taip:

3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto

Sąmatą surašyti etatų vienetais¹⁷

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai	Metai	Metai	Metai
	2024	2025	2026	2027
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0	0	0	0
20 01 02 03 (ES Delegacijos)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)				

¹⁷ Lentelėje nurodykite, kiek etato ekvivalentų iš nurodyto skaičiaus jau paskirti veiksmui valdyti ir (arba) kuriuos galima perskirstyti jūsų generaliniame direktorate ir kokie yra jūsų grynieji poreikiai.

20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES atstovybėse)	0	0	0	0
Administracinės paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	– būstinėje	0	0	0
	– ES delegacijose	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01v01 12 (AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 7 išlaidų kategorija	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 7 išlaidų kategoriją	0	0	0	0
IŠ VISO	0	0	0	0

3.2.4.2. Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis

IŠORĖS ASIGNUOTOSIOS PAJAMOS	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0	0	0	0
20 01 02 03 (ES Delegacijos)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentų vienetais)				
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES atstovybėse)	0	0	0	0
Administracinės paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	– būstinėje	0	0	0
	– ES delegacijose	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 7 išlaidų kategorija	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 7 išlaidų kategoriją	0	0	0	0
IŠ VISO	0	0	0	0

3.2.4.3. Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai

IŠ VISO PATVIRTINTŲ ASIGNAVIMŲ IR IŠORĖS ASIGNUOTŲJŲ PAJAMŲ	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0	0	0	0
20 01 02 03 (ES Delegacijos)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentų vienetais)				
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES atstovybėse)	0	0	0	0
Administracinės	– būstinėje	0	0	0

paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	– ES delegacijose	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 7 išlaidų kategorija		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 7 išlaidų kategoriją		0	0	0	0
IŠ VISO		0	0	0	0

Pasiūlymui įgyvendinti reikalingi darbuotojai (etato ekvivalentais):

	Bus pasitelkiami dabartiniai Komisijos tarnybų darbuotojai.	Papildomi darbuotojai išskirtinėmis aplinkybėmis*		
		bus finansuojami pagal 7 išlaidų kategoriją arba iš mokslinių tyrimų	bus finansuojami iš BA eilutės	bus finansuojami iš mokesčių
Etatų plano pareigybės			nėra duomenų	
Išorės darbuotojai (CA, SNE, INT)				

Vykdytinų užduočių aprašymas, kai užduotis vykdo:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės darbuotojai	

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

Privaloma: su skaitmeninėmis technologijomis susijusių investicijų pagal pasiūlymą (iniciatyvą) geriausias įvertis turėtų būti pateiktas tolesnėje lentelėje.

Išimties tvarka, kai tai reikalinga pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti, asignavimai pagal 7 išlaidų kategoriją turėtų būti pateikti tam skirtose eilutėse.

Asignavimai pagal 1–6 išlaidų kategorijas turėtų būti nurodyti kaip „Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms“. Šios išlaidos parodo veiklos biudžetą, naudojamą su iniciatyvos įgyvendinimu tiesiogiai susijusioms IT platformoms ar priemonėms pakartotinai naudoti, pirkti ir (arba) sukurti ir susijusioms investicijoms (pvz., licencijoms, tyrimams, duomenų saugojimui ir kt.). Šioje lentelėje pateikta informacija turėtų atitikti 4 skirsnyje „Skaitmeniniai aspektai“ pateiktus duomenis.

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					

IT išlaidos (organizacijos)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Tarpinė suma pagal 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Tarpinė suma, neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- Galima visiškai finansuoti persikrstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą					
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų					

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
  - nuosaviems ištekliams
  - kitoms pajamoms
  - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ¹⁸			
		Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027
Straipsnis					

¹⁸ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo sąnaudų.

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

Skaitmeniniai reikalavimai taikomi tik jau įgyvendintų sprendimų, susijusių su pasidalijamojo valdymo programomis, t. y. SFC2021, pritaikymui ir išplėtimui. Pritaikymai atitiks konkrečių prioritetų apibrėžtį ir įtraukimą į iš dalies pakeistas programas.

4.2. Duomenys

Reikalingi duomenys yra jau įgyvendinto pasidalijamojo valdymo programų duomenų modelio išplėtimas ir pritaikymas. Laikomasi vienkartinio duomenų pateikimo principo ir taip išplečiant esamą sprendimą užtikrinama, kad esami duomenys būtų visapusiškai pakartotinai naudojami.

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

Skaitmeninis sprendimas yra nedidelis SFC2021 platformos, kuri yra visoms pasidalijamojo valdymo programoms naudojama priemonė, pritaikymas.

4.4. Sąveikumo vertinimas

SFC2021 jau įdiegta ir ja naudojasi visos šalys. Priemonė yra sąveiki su kitomis sistemomis ir joje naudojami standartiniai keitimosi informacija metodai.

4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės

SFC2021 reikalingi pakeitimai bus planuojami ir įgyvendinami taip, kad nauji reikalavimai būtų parengti priimant galutinį reglamentą ir jam įsigaliojant